

Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage Landspakket

CURAÇÃO

1 april — 30 september 2025

INHOUD

1. Inhoud	2	10. Economie	45
		Inleiding	46
2. Inleiding	4	Resultaatketen	47
		Resultaten	48
3. Begrippen	7	11. Zorg	55
4. Symbolen	8	Inleiding	56
5. Overzicht thema's	9	Resultaatketen	57
		Resultaten	58
6. Financieel beheer	10	12. Onderwijs	61
Inleiding	11	Inleiding	62
Resultaatketen	12	Resultaatketen	63
Resultaten	13	Resultaten	64
7. Kosten en effectiviteit publieke sector	19	13. Overige maatregelen	69
Inleiding	20	Resultaten	70
Resultaatketen	21		
Resultaten	22		
8. Belastingen	30		
Inleiding	31		
Resultaatketen 1	32		
Resultaten 1	33		
Resultaatketen 2	34		
Resultaten 2	35		
9. Arbeidsmarkt en sociale zekerheid	37		
Inleiding	38		
Resultaatketen	39		
Resultaten	40		

Curaçao en Nederland werken samen aan de implementatie van het Landspakket Curaçao, op basis van de Onderlinge Regeling “Samenwerking bij Hervormingen”

Op de voorzijde van deze Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage staat de Troepiaal, een bekende vogel op Curaçao. De Troepiaal symboliseert vooruitgang en slagkracht. Dit is wat Curaçao en Nederland nastreven bij de uitvoering van de hervormingen uit het Landspakket: een meer weerbare en veerkrachtige economie en samenleving. In de Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage worden de lijnen uitgezet voor deze hervormingen en wordt de voortgang bijgehouden. Dit wordt gesymboliseerd door het potlood: de Troepiaal zit klaar om de lijnen uit te zetten en te volgen. Tenslotte is de vormgeving gebaseerd op de kleuren van de vlag van Curaçao.

INLEIDING

Op 2 november 2020 hebben Curaçao en Nederland het Landspakket Curaçao ondertekend. Dit Landspakket bevat een breed palet aan hervormingen, die gezamenlijk beogen een bijdrage te leveren aan de weerbaarheid en veerkracht van de economie en samenleving van Curaçao. In het Landspakket zijn hervormingen opgenomen op het gebied van financieel beheer, kosten en effectiviteit van de publieke sector, belastingen, de financiële sector, economie en sociale zekerheid, zorg, onderwijs en versterking van de rechtsstaat.

De samenwerking tussen Curaçao en Nederland bij de uitvoering van het Landspakket heeft op 4 april 2023 een juridische basis gekregen middels de Onderlinge Regeling Samenwerking bij Hervormingen. Deze regeling kent een looptijd van vier jaar met de mogelijkheid tot verlenging. Eigenaarschap, gelijkwaardigheid en gemeenschappelijkheid vormen de leidende beginselen van de Onderlinge Regeling.

De hervormingen in het Landspakket worden periodiek uitgewerkt in een Uitvoeringsagenda, waarin concrete stappen worden aangegeven om de hervormingen te realiseren. Ook wordt periodiek over de voortgang gerapporteerd in een Uitvoeringsrapportage. De Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage worden gezamenlijk door Curaçao en Nederland opgesteld en vastgesteld. Voor u ligt de eerste Uitvoeringsagenda en -rapportage van 2025.

Samenvatting

Gedurende de afgelopen periode zijn enkele goede stappen vooruit gemaakt op bepaalde onderdelen van het Landspakket, terwijl in andere onderdelen de voortgang minder concreet was. Dat laatste geldt met name voor de hervormingen in de zorg en op het gebied van sociale zekerheid. Door de complexiteit van de vraagstukken is daarin weinig voortgang geboekt gedurende de verslagperiode.

Voor het programma Grond en Vastgoed is eind 2024 een Gateway Review uitgevoerd. De resultaten hiervan waren de aanleiding voor een herijking van het programma. Dit proces neemt meer tijd dan verwacht, waardoor in de afgelopen periode minder voortgang is gerealiseerd.

Ook voor wat betreft de verbetering van het financieel beheer heeft de uitvoering van het programma te maken met vertraging of dreigende vertraging. Bijsturing heeft vooralsnog niet op alle onderdelen tot de gewenste versnelling geleid, waardoor een strakke planning en uitvoering noodzakelijk blijft.

Afgesproken is dat de planning voor de implementatie van het programma “Verbeteren Functioneren Overheid” (VFO) wordt aangepast. Prioriteit wordt gegeven aan gedegen voorbereiding voor de implementatie van het VFO-programma,

inclusief competentieontwikkeling en change management. Op het gebied van digitalisering is gestart met de implementatie van Microsoft 365, hetgeen van belang is voor het efficiënt functioneren van de overheidsorganisatie.

Er zijn de afgelopen 5 jaar besparingen in de kosten voor overheidshuisvesting gerealiseerd. De eindrapportage van dit traject is nog niet uitgebracht, maar de eerste berekeningen laten zien dat er enkele miljoenen zijn bespaard.

De afronding van het project inzake het opstellen van de geconsolideerde wetteksten wordt in het eerste kwartaal van 2025 verwacht. Bij de start van het project was voor circa 800 wetten de op dat moment geldende doorlopende tekst niet beschikbaar. Dat aantal is gereduceerd naar 140.

Op de reorganisatieplannen van de Belastingdienst en de Douane wordt belangrijke voortgang geboekt. Bepaalde onderdelen daarvan lopen echter iets achter op schema. Herziening van het belastingstelsel staat vooralsnog vooral in het teken van vereenvoudigingen en het dichtens van gaten, maar tegelijk wordt er gewerkt aan het vermogen om de effecten van toekomstige stelselwijzigingen door te rekenen.

In het verlagen van kosten voor ondernemers zijn er serieuze stappen gezet.

Bovendien is de transformatie van de freezones naar concurrerende en winstgevendende zones die bijdragen aan duurzame economische groei en werkgelegenheid op Curaçao vastgelegd in een E-zone beleidskader.

Op het terrein van onderwijs zijn de resultaten en aanbevelingen van de nadere onderzoeken Kansengelijkheid en Basiskwaliteit gepresenteerd. De aanbevelingen worden opgenomen in de roadmap van het programma ‘Mehorashon di Enseñansa’ (verbetering van het onderwijs). Daarnaast kan er gestart worden met het project Nieuwe bekostigingsmethodiek en wordt in de komende tijd de laatste hand gelegd aan de plannen van aanpak Doorontwikkelen Centraal Landelijke Onderwijs Applicatie (CLOA) en Functiehuis en salarisstructuur.

De landsverordening op de kansspelen is door de Staten aangenomen en in werking getreden. De komende periode zal het inrichtingsplan van de toezichthouder en de processen en procedures rond vergunningverlening worden vastgesteld.

Leeswijzer

De gecombineerde Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage volgt een vaste opzet per thema, waarbij plannings- en voortgangsinformatie wordt gecombineerd. Elk thema start met een visie en een beschrijving van de samenhang met andere nationale beleidsdoelen en de 'Sustainable Development Goals' (SDG). Ook worden reeds behaalde resultaten gepresenteerd. Daarna volgt een resultaatketen, waarin

het verband tussen de beoogde resultaten en lange termijn doelstellingen wordt gevisualiseerd en geconcretiseerd. Aan de hand van deze resultaatketen kan in kaart gebracht worden in hoeverre de inspanningen het gewenste effect hebben gehad, namelijk of daarmee de doelen ook gerealiseerd worden. Tenslotte volgt voor ieder thema een overzicht met de planning en voortgang voor elk individueel resultaat.

Dhr. G.S. Pisas, Minister-president
van Curaçao

F.Z. Szabó, Staatssecretaris van
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

BEGRIPPEN

Activiteit

Werkzaamheden, acties, actions, activities

Het werk dat nodig is om een deel- of tussenresultaat tot stand te brengen. Wordt per agenda geconcretiseerd en gerealiseerd. Kost doorgaans meerdere weken tot maanden.

Deel-/ tussenproduct

Deelresultaat, deliverable, component, tussenstap, tussenresultaat, tussentijds resultaat

Component van een resultaat en opbrengst van de uitgevoerde activiteiten. Wordt tussentijds opgeleverd en per agenda geactualiseerd. Kost meestal meerdere maanden tot een jaar.

Effect

Outcome, baat, voordeel, benefit

Meetbare, positieve effecten van de veranderingen die het landspakket tot stand probeert te brengen; beslaat soms meerdere jaren om op het gewenste niveau te brengen (afhankelijk van complexiteit, ambitieniveau, beschikbare tijd).

Eigenaar

Project-verantwoordelijk opdrachtgever

Het desbetreffende ministerie van het land, eindverantwoordelijke voor de realisatie van een resultaat.

Impact

Doel, bedoeling, objective, goal, purpose

Kernachtige omschrijving van wat het landspakket uiteindelijk beoogt te bereiken op het thema en wanneer het succesvol is in het werken aan het toekomstbeeld.

Resultaat

Product, output

Datgene wat we nodig hebben om in staat te zijn bepaalde effecten te kunnen realiseren; vaak combinaties van mensen, processen en systemen. Kost een jaar, soms enkele jaren.

Samenhang

Coherentie

Samenhang tussen het landspakket en nationaal beleid en interventies (inclusief SDG's).

Visie

Voornemens, vision

Korte beschrijving van het toekomstbeeld op dit thema, waaraan het landspakket bijdraagt, op basis van de doelstellingen uit het landspakket.

SYMBOLEN

Voor het aanduiden van de voortgang op resultaatniveau en deelresultaatniveau, worden de volgende symbolen gebruikt in dit document.

Gereed

Dit (tussen)resultaat is afgerond of opgeleverd; voor de laatste keer op deze plek in de rapportage.

Loopt op schema

De realisatie van dit (tussen)resultaat ligt op schema; geen verdere maatregelen of bespreking nodig.

Aandachtspunt

De realisatie van dit (tussen)resultaat ligt niet op schema. Er zijn veel of grote uitdagingen om op te lossen, welke een risico vormen voor tijdige realisatie van de geplande effecten. Dit vraagt aandacht en/of besluitvorming op bestuurlijk niveau.

Niet op schema

De realisatie van dit (tussen)resultaat ligt niet op schema. Onderliggende activiteiten hebben te maken met uitdagingen op het gebied van planning, kwaliteit of scope. Deze uitdagingen zijn oplosbaar en TWO en uitvoeringsorganisatie Land hebben afspraken gemaakt om weer op schema te komen en/of nieuwe deadlines afgesproken.

Nog niet gestart

De onderliggende activiteiten die moeten bijdragen aan de realisatie van dit (tussen)resultaat zijn nog niet gestart.

OVERZICHT THEMA'S

A.

FINANCIËEL BEHEER

INLEIDING

Visie

De begrotingscyclus is doelmatig en doeltreffend waardoor de Landsoverheid 'in control' is van de openbare financiën en zich adequaat kan verantwoorden aan de volksvertegenwoordiging door goed inzicht te bieden in deze financiën.

Samenhang

Dit thema is een prioriteit in het Regeerprogramma 2022-2025 en hangt samen met het National Development Plan (2015 – 2030) 'Building on Strengths'.

Sustainable Development Goals

Dit thema draagt bij aan SDG 16 (Vrede, justitie en sterke publieke diensten) en SDG 17 (Partnerschap om doelstellingen te bereiken).

Eigenaar

Ministerie van Financiën.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

2022

- Doorlichting begrotingsproces.

2023

- Inhaalslag opstellen jaarrekeningen 2019, 2020, 2021, 2022
- Verbeteringen in het proces van het opstellen en de controle van de jaarrekeningen.
- Inrichting subsidie-unit en beleidsontwikkeling ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (SOAW).

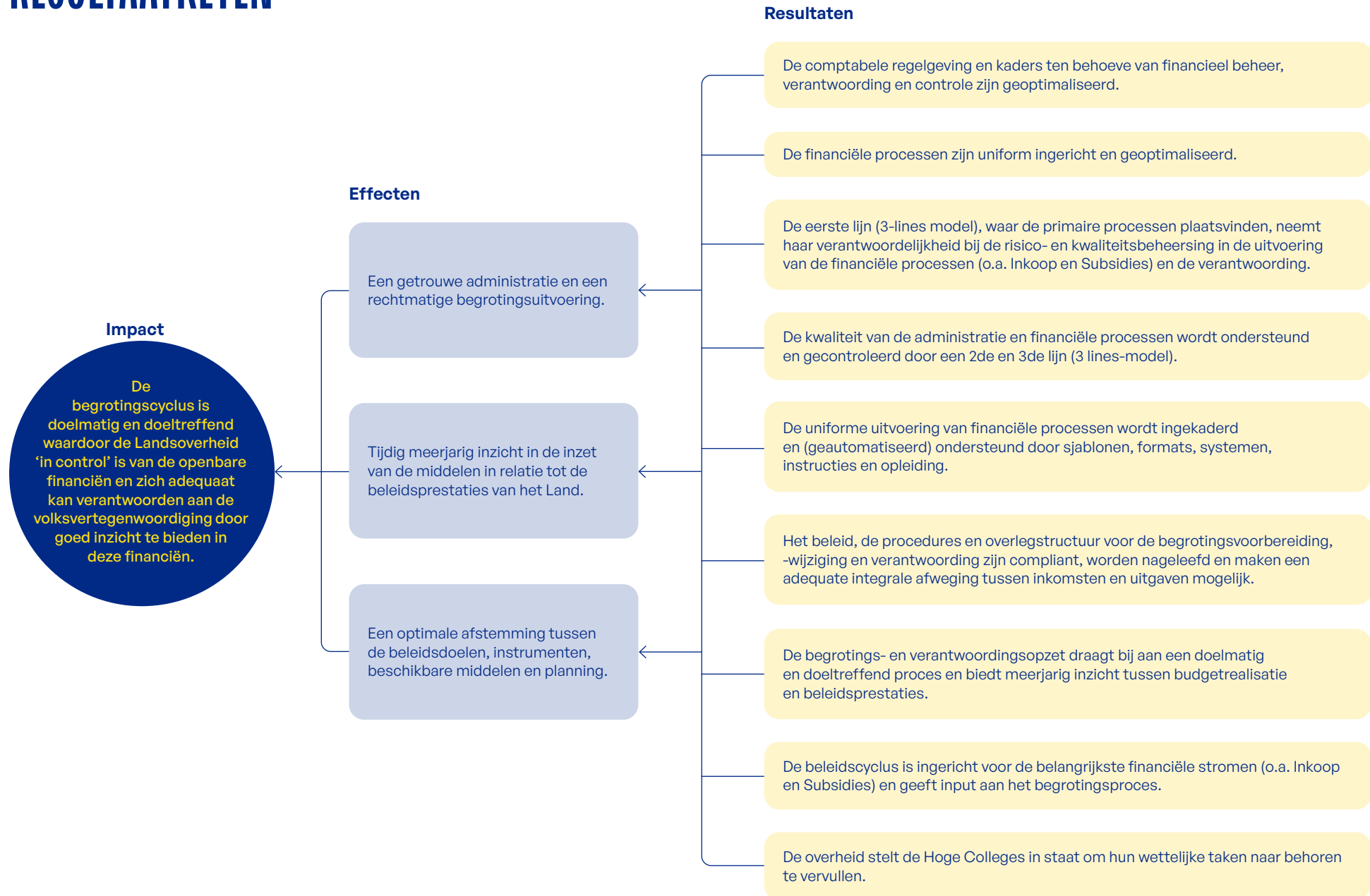
2021-2024

- Roadmap: Functiebeschrijvingen financieel directeuren, controllers en auditors opgesteld.
- Roadmap: Voor diverse processen zijn handboeken, procedures en richtlijnen opgesteld.
- Roadmap: Training subsidiebeheer verzorgd voor relevante ministeries.
- Roadmap: Contractenregistermodule geïmplementeerd en procedure aangescherpt.
- Roadmap: Diverse verbeteringen doorgevoerd in het beheer van de financieel gerelateerde systemen.
- Roadmap: UO Publieke Zaken heeft een nieuw kassasysteem geïmplementeerd.
- Roadmap: Landsbesluit Visserij op volle zee gewijzigd.

2024

- Versterking capaciteit van de financiële functie.

RESULTAATKETEN

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum	
De comptabele regelgeving en kaders ten behoeve van financieel beheer, verantwoording en controle zijn geoptimaliseerd.	Doordat de wijziging van de Landsverordening later wordt behandeld dan eerder werd verwacht kan ook het nieuwe subsidiebesluit nog niet in werking treden.	Wetgevingstraject Wijziging Landsverordening Financieel Beheer is doorlopen.	De wijziging van de Landsverordening is ter goedkeuring aan het parlement aangeboden en er zijn vragen gesteld, die nog moeten worden beantwoord. Gezien het grote aantal wetsvoorstellen dat is ingediend bij het Parlement, wordt verwacht dat de wijziging van de Landsverordening financieel beheer in de tweede helft van het jaar verder wordt behandeld.	Q3 2025
De financiële processen zijn uniform ingericht en geoptimaliseerd.	Op een aantal onderdelen is bij de uitvoering van het Roadmap programma sprake van vertraging of dreigende vertraging, waardoor de geplande afronding (uiterlijk eind 2025) in gevaar komt. Volgens de Program Board Roadmap is voor de meeste trajecten eind 2025 nog haalbaar, maar hiervoor is een strakkere sturing op planning en realisatie noodzakelijk, omdat eerdere bijsturing nog onvoldoende heeft geleid tot de benodigde versnelling.	Betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de verantwoorde personeelskosten geborgd.	Diverse deelprojecten zijn vertraagd, zoals de opschoning en digitalisering, de verbetering van de processen Salarisadministratie en Personeelsadministratie en de verbetering van de interne controle. Vanuit de Program Board Roadmap heeft op verschillende momenten escalatie plaatsgevonden, maar dit heeft vooralsnog niet tot de benodigde versnelling geleid, waardoor de deadline van Q1 2025 niet langer haalbaar is. Afronding voor eind 2025 wordt nog haalbaar geacht.	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
		Betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de verantwoorde subsidies en overdrachten geborgd. De capaciteit binnen de afdeling Zorginkoop is versterkt en de voorbereidingen voor het verbeterde subsidieproces zijn grotendeels afgerond, maar doordat het nieuwe subsidiebesluit nog niet in werking kan treden, kan ook het verbeterde subsidieproces nog niet van start gaan.	Q4 2025
		Getrouwheid en rechtmatigheid geborgd van de overige significante balansposten en posten op de verlies- en winstrekening. Traject is gestart.	Q4 2025
		Betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de verantwoorde belastingopbrengsten geborgd. De vertraging bij de trajecten van de Douane is deels te wijten aan personeelstekort, maar ook aan vertraging in besluitvorming. Ondertussen loopt een werving en selectie traject voor personeel en heeft de nodige besluitvorming plaatsgevonden. Bij de Ontvanger zijn verschillende trajecten afgerond, maar wachten nog op controle. Daarnaast zijn een aantal trajecten vertraagd, maar deze zullen naar verwachting binnen afzienbare tijd alsnog worden gerealiseerd. Afronding voor eind 2025 wordt nog haalbaar geacht.	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
		Betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de verantwoorde financiële vaste activa (inclusief studieleningen) geborgd. De meerderheid van de overheidsentiteiten dienen hun jaarrekeningen nog niet tijdig in. Binnen het Ministerie van Financiën wordt nagegaan op welke wijze deze problematiek opgelost kan worden. Daarnaast is een voorstel gedaan voor het wegwerken van de achterstanden in het verwerken en controleren van de studieleningen, maar dit heeft vooralsnog niet geleid tot implementatie, ondanks escalatie van de Program Board Roadmap. Afronding voor eind 2025 wordt nog haalbaar geacht.	Q4 2025
		Betrouwbaarheid en rechtmatigheid van het verantwoorde verbruik goederen en diensten geborgd. Het traject loopt op totaalniveau conform planning. Richtlijnen voor het aangaan van financiële verplichtingen zijn geactualiseerd. Verder wachten enkele gerealiseerde deelprojecten op een controle.	Q4 2025
		Betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de verantwoorde materiële vaste activa geborgd. Het traject heeft op totaalniveau te kampen met dreigende vertraging. De uitwerking van de processen heeft grotendeels plaatsgevonden, maar de implementatie loopt achter op de planning. Daarnaast moet een waardering plaatsvinden van een deel van de objecten, wat langer duurt dan verwacht. Met de huidige inzichten wordt er vanuit gegaan dat het traject in Q1 2026 zal worden afgerond i.p.v. Q4 2025.	Q1 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
		Betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de verantwoorde niet-belastinginkomsten geborgd. Het traject heeft op totaalniveau te kampen met dreigende vertraging. Vanuit de Program Board Roadmap heeft op verschillende onderdelen escalatie plaatsgevonden, maar dit heeft nog niet geleid tot een versnelling bij de uitvoering van deze deelprojecten. Afronding voor eind 2025 wordt nog haalbaar geacht.	Q4 2025
De eerste lijn (3-lines model), waar de primaire processen plaatsvinden, neemt haar verantwoordelijkheid bij de risico- en kwaliteitsbeheersing in de uitvoering van de financiële processen (o.a. Inkoop en Subsidies) en de verantwoording.	Uitwerking van de blauwdruk en het implementatieplan is vertraagd, maar in de planning wordt nog uitgegaan van realisatie eind 2026.	Blauwdruk en implementatieplan 3-lines organisatiemodel vastgesteld. Uitwerking was door het Ministerie van Financiën tijdelijk stilgezet, omdat aanvullende afstemming met het Ministerie van BPD over de organisatieinrichting nodig was. Inmiddels wordt het traject weer hervat. Verwachting is dat de uitwerking in Q2 2025 zal worden afgerond en vastgesteld i.p.v. Q1 2025.	Q2 2025
		3-lines organisatiemodel volledig ingericht. Loopt op schema.	Q4 2026
De kwaliteit van de administratie en financiële processen wordt ondersteund en gecontroleerd door een 2de en 3de lijn (3 lines-model).	Uitwerking van de blauwdruk en het implementatieplan is vertraagd, maar in de planning wordt nog uitgegaan van realisatie eind 2026.	Blauwdruk en implementatieplan 3-lines organisatiemodel vastgesteld. Uitwerking was door het Ministerie van Financiën tijdelijk stilgezet, omdat aanvullende afstemming met het Ministerie van BPD over de organisatieinrichting nodig was. Inmiddels wordt het traject weer hervat. Verwachting is dat de uitwerking in Q2 2025 zal worden afgerond en vastgesteld i.p.v. Q1 2025.	Q2 2025
		3-lines organisatiemodel volledig ingericht. Loopt op schema.	Q4 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
De uniforme uitvoering van financiële processen wordt ingekaderd en (geautomatiseerd) ondersteund door sjablonen, formats, systemen, instructies en opleiding.	Loopt op schema.	Subsidie-ondersteuningsapplicatie volledig operationeel.	Plan voor een brede implementatie ligt voor ter goedkeuring bij de Nationale Hervormings Commissie. Q4 2025
Het beleid, de procedures en overlegstructuur voor de begrotingsvoorbereiding, -wijziging en verantwoording zijn compliant, worden nageleefd en maken een adequate integrale afweging tussen inkomsten en uitgaven mogelijk.	Loopt op schema.	Voorstel om de overlegstructuur en procedures binnen het begrotingsproces en, waar mogelijk, de opzet van de begroting op korte termijn te verbeteren.	Er is een voorstel uitgewerkt dat naar verwachting eind maart 2025 voor goedkeuring aan de Raad van Ministers wordt aangeboden. Q1 2025
		Een begrotingsproces waarvan de werking verbeterd is en iedereen zijn/haar rol- en verantwoordelijkheid neemt.	Loopt op schema. Q3 2025
		Een blauwdruk voor de stapsgewijze implementatie van Policy Based Budgeting.	Traject start in april 2025. Q4 2025
De begrotings- en verantwoordingsopzet draagt bij aan een doelmatig en doeltreffend proces en biedt meerjarig inzicht tussen budgetrealisatie en beleidsprestaties.	Loopt op schema.	Voorstel om de overlegstructuur en procedures binnen het begrotingsproces en, waar mogelijk, de opzet van de begroting op korte termijn te verbeteren.	Er is een voorstel uitgewerkt dat naar verwachting eind maart 2025 voor goedkeuring aan de Raad van Ministers wordt aangeboden. Q1 2025
		Een blauwdruk voor de stapsgewijze implementatie van Policy Based Budgeting.	Traject start in april 2025. Q4 2025
		Een begroting waarvan de opzet van de beleidsbegroting is vereenvoudigd en verbeterd.	Loopt op schema. Q3 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum	
De beleidscyclus is ingericht voor de belangrijkste financiële stromen (o.a. Inkoop en Subsidies) en geeft input aan het begrotingsproces.	Er is sprake van vertraging bij het vaststellen van de aanpak voor het ontwikkeltraject subsidies SOAW.	Aanpak vervolg ontwikkeltraject subsidies SOAW bepaald.	Het overleg met de nieuwe bewindspersoon vindt plaats. Door andere inzichten ten aanzien van het ingezette ontwikkeltraject kon de aanpak nog niet worden vastgesteld. Afronding wordt in Q2 2025 verwacht i.p.v. in Q1 2025.	Q2 2025
De overheid stelt de Hoge Colleges in staat om hun wettelijke taken naar behoren te vervullen.	Nog niet gestart.	-	Aan dit resultaat wordt voortsnog bijgedragen vanuit de andere opgenomen resultaten en deel- of tussenproducten. De geplande verbeteringen in het financieel beheer, zoals het op orde brengen van de (comptabele) regelgeving, de inrichting en controle van de financiële werkprocessen door middel van het 3-lines model en het doorvoeren van verbeteringen in het begrotingsproces/-opzet, zullen de Hoge Colleges beter in staat stellen om hun wettelijke taken naar behoren te vervullen.	-

Thema

KOSTEN EN EFFECTIVITEIT PUBLIEKE SECTOR

INLEIDING

Visie

Een meer doelmatige en doeltreffende publieke sector: Goed en efficiënt functionerende publieke sector met duidelijk bestuurlijk mandaat en robuuste en toegankelijke interne en externe dienstverlening.

Samenhang

Dit thema hangt samen met het thema Financieel Beheer, en met Versterken domeinbeheer en instellen afdeling vastgoed Vergunningenloket bij het ministerie van MEO.

Sustainable Development Goals

Dit thema draagt bij aan SDG's 8 (Eerlijk werk en economische groei) en 16 (Vrede, justitie en sterke publieke diensten).

Eigenaar

Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

2022

- I-visie Curaçao vastgesteld.

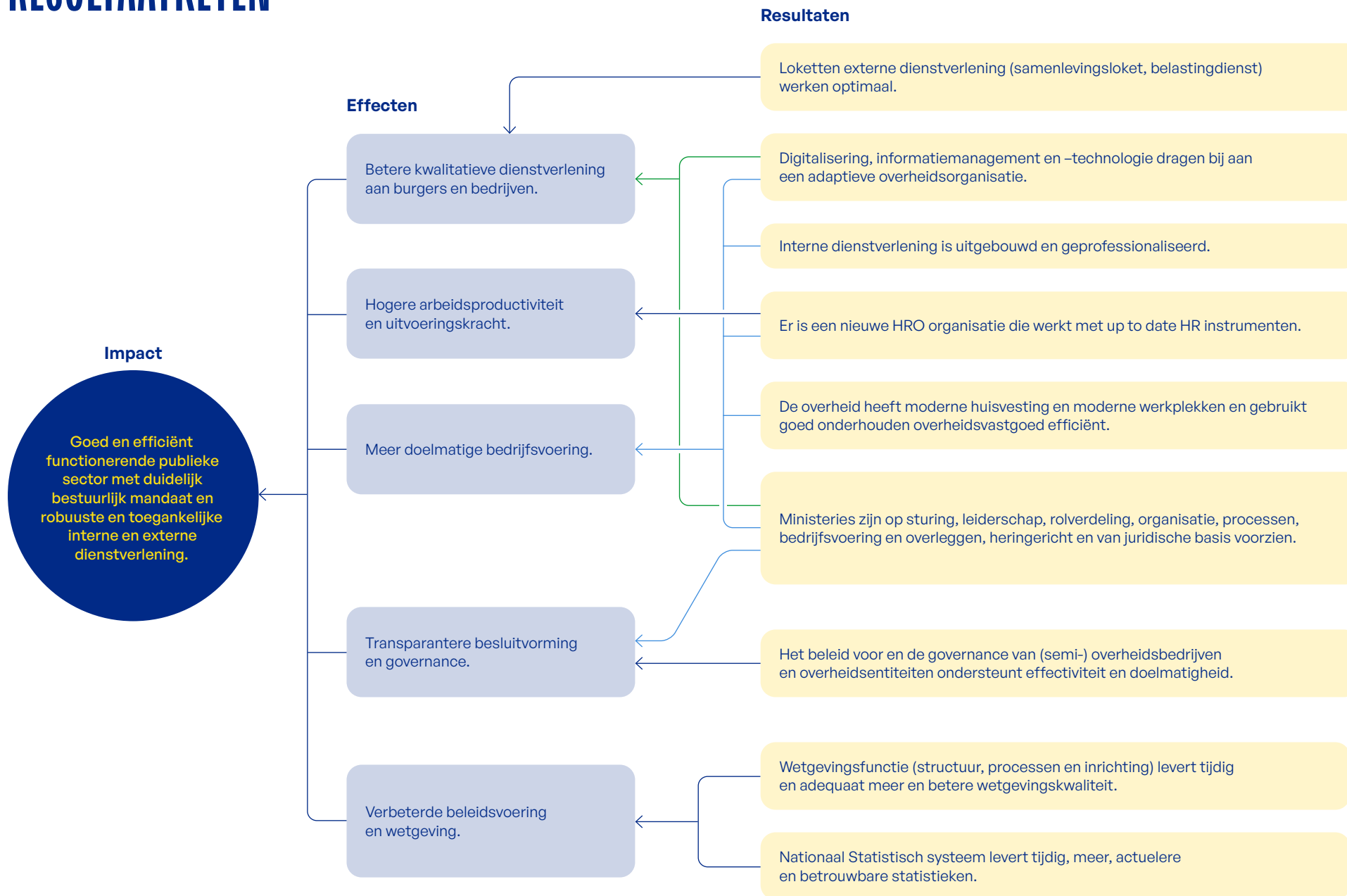
2023

- Implementatieplan Verbeteren Functioneren Overheid vastgesteld.
- Herinrichtingsplannen 9 ministeries opgesteld.
- Sociaalbeleidskader t.b.v. inrichting Directie Topkader Overheid opgesteld.
- Functiewaarderingsonderzoek wetgevingsjuristen afgerond.
- Huisvestingsbeleid en Huisvestingsplan overheid Curaçao opgeleverd.
- Implementatie M365; pilot projecten bij vijf ministeries gestart.
- Nieuwe statistiekverordening opgesteld.

2024

- Dienstverleningsconcepten voorbereid voor interne & externe dienstverlening, inclusief een centraal loket voor inwoners.
- Ruim 400 wetteksten up to date gemaakt met staatsbestel na 10-10-'10.
- Verbeterpunten digitale wettenbank in beeld gebracht
- Huurcommissie ontvlochten van afdeling Wetgeving en Juridisch Zaken.
- Beleidskader moderne arbeidsvoorwaarden opgeleverd, nog niet vastgesteld.
- 50 ambtenaren getraind in project- en programmamanagement.
- Inrichtingsplan voor CIO office (Directie informatie voorziening) opgeleverd.
- Vier convenanten afgerond tussen ministeries en het CBS.

RESULTAATKETEN

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Loketten externe dienstverlening (samenlevingsloket, belastingdienst) werken optimaal.	! Uitwerking dienstverleningsconcept en inrichtingsplannen directies, m.u.v. directie Serviceorganisatie, en inrichtingsplan unit ICMFB zijn (nagenoeg) afgerond. Dit moet verder worden gebracht, na aanstellen nieuwe programmaleider VFO. Dan volgt herijking implementatieplan, waarin vervolgstappen worden opgenomen.	Samenlevingsloket geïmplementeerd. ! De achterblijvende opdrachtverlening aan de kwartiermaker heeft geleid tot vertrek van de kwartiermaker. Door aanhoudende vertraging komt het behalen van dit resultaat in gevaar.	Q2 2025
		Dienstverleningsmodel Externe dienstverlening vastgesteld. ! Het transitieplan opstellen kan pas na opleveren inrichtingsplan Serviceorganisatie (op te stellen door programmamanager Bestuur Planning en Dienstverlening/Shared Service Organisatie).	Q2 2025
Digitalisering, informatiemanagement en –technologie dragen bij aan een adaptieve overheidsorganisatie.	🕒 Vaststellen van plannen en opgang brengen implementatie loopt deels. Er treedt een kwartiermaker aan voor de directie Digitalisering en Informatie Voorziening. Een marktonderzoek gaat uitsluitend bieden bij de keuze voor een digitaal identificatiemiddel. De werkwijze naar een secure data exchange is gepresenteerd aan de ministeries. De moderne werkplek wordt gerealiseerd met in gebruik name M365.	Digitalisering centraal aangestuurd vanuit directie informatievoorziening. 🕒 De stuurgroep Versterken Overheidsapparaat heeft het organisatieplan bestudeerd. Vooruitlopende op instellen Directie Informatievoorziening en Digitalisering, in lijn met Verbeteren Functioneren Overheid, start het als projectmanagement organisatie, onder leiding van een kwartiermaker. Vaststellen van de plannen heeft veel tijd gekost.	Q2 2025
		Moderne (digitale) werkplek (M365) geïmplementeerd. ⬆ De volledige uitrol van M365 voor alle ministeries loopt tot in het tweede kwartaal van 2025. Er wordt gestart met 5 kernministeries, waar pilot-omgevingen zijn ingericht.	Q2 2025
		Digitale identificatie voor overheidsdienstverlening gelanceerd (Eherkenning). 🕒 De discussie over kiezen voor een digitale identificatiemiddel duurt voort. Ten behoeve van een weloverwogen besluit voor Eherkenning, is een onderzoek naar voorwaarden en functionaliteit, waar een digitaal identificatie-middel aan moet voldoen, aangeboden en opgesteld. De inhoudelijke opdracht voor het onderzoek moet worden goedgekeurd.	Q2 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
		Secure data exchange geïmplementeerd. De aanpak van Secure Data Exchange is gepresenteerd aan ministeries. Voorbereidingen hebben stilgelegen en moeten weer worden opgepakt. Het plan moet nog worden aangepast. Daarna kan het plan met laatste wijzigingen worden aangeboden ter vaststelling in de Raad van Ministers.	Q2 2025
		Bronbestanden verbeterd. Met aanpassen van registraties en het verbeteren van data bij strategische systemen, krijgt het project Secure Data Exchange een impuls. Er wordt tegelijk gewerkt aan het realiseren van het uitwisselingsplatform en het op orde brengen van bestanden. Er zou een projectleider voor komen, maar dit wacht nu op voortgang op Secure Data Exchange.	Q3 2025
Interne dienstverlening is uitgebouwd en geprofessionaliseerd.	De interne dienstverlening wordt gecentraliseerd. Het model voor centralisatie is opgesteld en wordt binnenkort vastgesteld. Indien goed afgestemd wordt met de andere ministeries leidt dit tot verdere professionalisering.	Dienstverleningsmodel IDBV vastgesteld. Uitwerking concept Interne Dienstverlening & BedrijfsVoering duurt langer, vanwege wijzigingen op basis van nieuwe koers op het programma Verbeteren Functioneren Overheid. Het opleveren en laten vaststellen in Raad van Ministers duurt daarom langer.	Q2 2025
Er is een nieuwe HRO organisatie die werkt met up to date HR instrumenten.	De uitvoering gaat van later start, i.v.m. temporisering rond verkiezingen.	Strategisch P- beleid en HR servicemodel geïmplementeerd. Het Plan van aanpak is in concept gereed en klaar voor vaststelling in de Raad van Ministers. Besluitvorming laat op zich wachten.	Q2 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
	De uitvoering gaat van start, als onderdeel van de nog aan te passen planning i.v.m. de voorbereiding op komende verkiezingen. Optimaliseren personele inzet programma-structuur en staande organisatie Ministerie BPD gaat van start, ten behoeve van aansluiting van de programmastructuur op de staande organisatie van het Ministerie BPD.	Optimaliseren personele inzet; training en ToC/roadmap. ↗	De Roadmap Bestuur Planning en Dienstverlening, inclusief de onderdelen Shared Service Organisatie en Digitalisering is in concept af en is aangeboden aan de stuurgroep. Q4 2025
De overheid heeft moderne huisvesting en moderne werkplekken en gebruikt goed onderhouden overheidsvastgoed efficiënt.	↗ Het einde van de periode van de periode van 5 jaar om een besparing van 20% te realiseren wordt dit jaar bereikt. De eindrapportage wacht nog op de laatste afboekingscijfers. Door proactief het nieuwe huisvestingsbeleid te implementeren, is er een aanzienlijke besparing gerealiseerd.	Rapportage tussenstand kostenreductie. ↗	Het Rijksvastgoedbedrijf maakt momenteel het eindrapport op. De laatste cijfers over 2024 worden in mei verwacht. Q2 2025
	Met als ijkpunt boekjaar 2020 is het einde van de periode van de periode van 5 jaar om een besparing van 20% te realiseren bereikt. De eindrapportage wacht nog op de laatste afboekingscijfers. Door proactief het nieuwe huisvestingsbeleid te implementeren, is er een aanzienlijke besparing gerealiseerd. Omgevingsfactoren als Corona en inflatie worden in ogenschouw genomen in het eindrapport. De borging van de nieuwe werkwijze van overheids-huisvesting landt bij de in te richten vastgoedafdeling bij het ministerie van Verkeer Vervoer en Ruimtelijke Planning.	Centrale coördinatie verhuisbewegingen en portefeuille Beheer overheidsvastgoed gerealiseerd. 🕒	Het handhaven van kwaliteitstandaarden op basis van het nieuwe huisvestingsbeleid, portefeuillebeheer van het overheidsvastgoed en regie op verhuisbewegingen gaat over naar de nieuwe vastgoedafdeling. Het programma Grond en Vastgoed waarmee deze afdeling wordt gerealiseerd, wordt momenteel herijkt. Aanpassing van plannen voor de afdeling is hier onderdeel van. Q3 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum	
Ministeries zijn op sturing, leiderschap, rolverdeling, organisatie, processen, bedrijfsvoering en overleggen, heringericht en van juridische basis voorzien.		Business cases nieuw RvM Bibliotheek en Postkantoor.	De business cases Bibliotheek, Bestuurskantoor en Postkantoor zijn in voorbereiding. Werken met business cases zou onder gebracht moeten worden bij de nieuwe vastgoedafdeling.	Q2 2025
		Aanpak energiereductie overheidshuistesting.	De aanpak is opgenomen in het addendum op het regeerprogramma. Wat volgt is het instellen van een stuurgroep Aquallectra, ministerie Beleid Planning en Dienstverlening en ministerie Verkeer Vervoer en Ruimtelijke Planning.	Q4 2026
	Met overgaan van de ministersportefeuille Bestuur Planning en Dienstverlening en het aantreden van een nieuwe SG, is de aanpak Verbeteren Functioneren Overheid aan een doorstart bezig, met een nauwe samenhang tussen het programma en de lijnorganisatie en met nog meer aandacht voor stakeholder engagement. Met het oog op verkiezingen in maart is afgesproken dat de planning van invoering directie topkader zou worden aangepast, maar dat voorbereidingen ten behoeve van herinrichting doorgaan. Het heeft in de afgelopen periode echter ontbroken aan een aantal te zetten stappen, met name waar het gaat om opdrachtverlening en besluitvorming.	Directoraat Topkader Overheid werkend Management-Development programma geïmplementeerd.	De kwartiermaker Directie Topkader Overheid heeft samen met de afdeling HRO interne processen en procedures opgesteld. Daarnaast is er een aanpak voorbereid, gericht op change management en competentie ontwikkeling. In het aanpassen van het implementatieplan n.a.v. wijzigingen in de planning en de governance, zijn in de afgelopen periode geen stappen gezet. Om dit in gang te zetten is het zaak dat er een nieuwe programmaleider Verbeteren Funcionteren Overheid wordt aangewezen.	Q2 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum	
		Nieuwe en bestaande directies opnieuw ingericht o.b.v. vastgestelde O&F-rapporten en inrichtingsplannen nieuwe directies en LIAO in werking getreden. 	Fase 1 van de quick scans is afgerond met het vaststellen door Raad van Ministers van basis-rapporten per ministerie. Aan inrichtingsplannen nieuwe directies Landsbeleid en Directie Topkader Overheid wordt gewerkt. In het wijzigen van Landsverordening Ambtelijk Bestuurlijke Organisatie en ook aan mandaten topkader en wijziging reglement van orde Raad van Ministers zijn de afgelopen periode geen stappen gezet. Om dit in gang te zetten is het zaak dat er een nieuwe programmaleider Verbeteren Funcionteren Overheid wordt aangewezen.	Q2 2025
		Sociaal Beleidskader overeen gekomen met CGOA. 	Het vaststellen van het Sociaal Beleidskader is fundamenteel voor organisatieontwikkeling en bijbehorende personele verschuivingen. Gesprekken met de Vakbonden die de Centraal Georganiseerd Overleg Ambtenarenzaken vormen, bevinden zich nog in een voorstadium. De onderhandeling moeten formeel plaatsvinden en afgerond, zodat na de verkiezingen kan worden doorgepakt. In de afgelopen periode zijn hier geen stappen in gezet. Om dit in gang te zetten is het zaak dat de programmaleider Verbeteren Funcionteren Overheid die zich terugtrok op korte termijn wordt vervangen.	Q2 2025
		Mobiliteitsbeleid geoperationaliseerd. 	De transitiemanager HRO heeft gewerkt aan vrijwillige mobiliteit (fase I) en aan verdere inbedding en training (fase II), ten behoeve van gedwongen mobiliteit (fase III). Dit is vastgelegd in een plan. Het plan van aanpak kan worden aangeboden aan de Raad van Ministers.	Q2 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum	
		Modern arbeidsvoorwaardenbeleid ingevoerd.	!	Het Plan van Aanpak wordt uitgevoerd. Het opstellen van het conceptbeleid en het aanbieden van het beleid aan de minister Bestuur Planning en Dienstverlening, heeft door het overgaan van deze ministersportefeuille vertraging opgelopen.	Q2 2025
		Shared Service Organisatie 2.0.	...	Het Ministerie van Bestuur Planning en Dienstverlening heeft een plan ontwikkeld voor verbetering van de Shared Service Organisatie (SSO). SSO beheert cruciale processen op het gebied van HR en generieke overheidsprocessen. Dossierafhandeling speelt hierin een centrale rol en heeft een overheidsbrede impact. Door workflows te optimaliseren en digitale tools in te zetten, ontstaat structuur, transparantie en betrouwbaarheid. Dit vormt de basis voor een efficiëntere en toekomstbestendige overheid. Dit project gaat van start nadat er voor Verbteren Funcionteren Overheid en Digitalisering een aantal concrete stappen zijn gezet ten behoeve van de implementatie.	Q2 2026
Het beleid voor en de governance van (semi-) overheidsbedrijven en overheidsentiteiten ondersteunt effectiviteit en doelmatigheid.	Op basis van de aanbevelingen uit de doorlichting kan het beleid voor en de governance van de overheids-NV's worden verbeterd.	Rapportages doorlichting overheids-NVs opgeleverd en aangeboden aan de RvM.		De analyse van het beleidskader is in concept opgesteld door het onderzoeksbureau en de doorlichting van vijf overheid-nv's wordt naar verwachting in mei 2025 opgeleverd. Daarna zullen de rapportages van de doorlichtingen met de onderzochte bedrijven en de stuurgroep besproken worden alvorens deze aan de RvM kunnen worden aangeboden. Totale traject is naar verwachting eind 2025 afgerond.	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Wetgevingsfunctie (structuur, processen en inrichting) levert tijdig en adequaat meer en betere wetgevingskwaliteit.	Aan de hand van een functie-waarderingsonderzoek is er een adviesrapport opgeleverd met functiebeschrijvingen en -waarderingen. De Nationale HervormingsCommissie voert een inventarisatie uit om wetgevingstrajecten aan te wijzen waar bij de ondersteuning prioriteit aan wordt gegeven. De tweede fase van het actualiseren en consolideren van wetteksten conform staatsbestel na 10-10-'10 loopt (het z.g.n. GT-project CUR II). Het evalueren en verbeteren van de huidige elektronische wettenbank voor wetgeving loopt. Het evalueren van de huidige elektronische wettenbank voor wetgeving is afgerond.	Voldoende gekwalificeerde wetgevingsjuristen overheidsbreed, directie WJZ geoptimaliseerd. Formatieplannen en budgetair kader worden momenteel afgestemd met HRO. Daarover moet nog overeenstemming worden bereikt. Deze worden samen met het functiewaarderingsonderzoek aangeboden aan de Raad van Ministers.	Q1 2026
		Voldoende capaciteit voor wetgevingsopgave (hervormingen) beschikbaar. De Tijdelijke WerkOrganisatie voorziet in extra wetgevingscapaciteit voor het kunnen doorvoeren van de hervormingen, onder meer sociale zekerheid. De afdeling Wetgeving & Juridische Zaken bereidt een nader technisch ondersteuningsverzoek voor.	Q4 2027
		Geactualiseerd en gedigitaliseerd wettenbestand Land Curaçao. Het up to date maken van wetteksten met staatsbestel na 10-10-'10 wordt afgerond in het eerste kwartaal van 2025. Nadat er gestart is met een opgave van 800 wetteksten, resteren daarvan nu nog 60 die door de projectleider geconsolideerd moeten worden. Volledigheids-halve geeft WJZ mee dat het streven is dat alle regelingen geconsolideerd en gepubliceerd zijn in Q4 2025.	Q3 2025
Nationaal Statistisch systeem levert tijdig, meer, actuelere en betrouwbare statistieken.	Het vernieuwen van de statistiekverordening is in het volgende stadium beland. Op de overige onderdelen van de aanpak zijn er vertragingen. CBS werkt samen met de Tijdelijke WerkOrganisatie en de Nationale Hervormingscommissie aan oplossingen.	Dutch Caribbean Statistical System (DCSS) versterkt. Samenwerking tussen nationaal statistisch systemen in het Koninkrijk wordt verkend op basis van een onderzoek dat in overleg tussen de 4 Landen wordt vormgegeven. Onderzoek naar mogelijkheden van samenwerkingsverband tussen de 4 Landen in het Caribisch deel van het Koninkrijk gaat van start, n.a.v. een Plan van ACS Landen. Met overgaan van de ministersportefeuille Bestuur Planning en Dienstverlening heeft de voorbereiding stil gelegen. Ondertussen worden peer reviewing, opleidings- en ontwikkeltraject en kennisuitwisselingssessies/symposia voor statistisch onderzoekers opgezet.	Q2 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
		Statistiekverordening vernieuwd. Met overgaan van de ministersportefeuille Bestuur Planning en Dienstverlening heeft dit wetgevingsproces stilgelegen. Nadat de verordening is voorzien van laatste wijzigingen met juridisch advies vanuit TWO, vindt er nu afstemming met de afdeling Wetgeving & Juridische Zaken plaats. Aanbieden van de verordening zal na aantreden volgende Raad van Ministers plaatsvinden.	Q2 2025
		Statistiek en data digitale infrastructuur vernieuwd. Het Nationaal Statistisch Systeem wordt voorzien van digitale infrastructuur, bestaande uit Database, Data Dashboard, en een Oplaad-portaal. Nadat de licenties gefinancierd zijn, dient zich een knelpunt op het beheer zich aan. De Nationale HervormingsCommissie en de Tijdelijke WerkOrganisatie gaan met behulp van externe versterking CBS ondersteunen om de Database operationeel te krijgen.	Q2 2025
		Samenwerking partners Statistisch systeem CUR vastgelegd. De convenanten met Onderwijs Wetenschap Cultuur en Sport, Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn en Ministerie van Gezondheid Milieu en Natuur zijn nagenoeg afgerond. Er moeten nog een paar afspraken worden gemaakt, voordat er getekend kan worden. Dat heeft langer geduurd dan verwacht en wordt nu opgepakt. Er volgt het convenant met de Belastingdienst. De convenanten worden naar verwachting Q3 2025 ondertekend.	Q3 2025

Thema

BELASTINGEN

INLEIDING

Visie

Het belastingstelsel is in staat structureel voldoende inkomsten te genereren om zowel lopende uitgaven als investeringen te financieren. De belastingdienst handhaaft de fiscale regelgeving en voert deze volledig, integer en klantvriendelijk uit.

Samenhang

Dit thema hangt samen met het thema Financieel Beheer, evenals de compliance in de sociale zekerheid.

Sustainable Development Goals

Dit thema draagt bij aan SDG 16 (Vrede, justitie en sterke publieke diensten) en SDG 17 (Partnerschap om doelstellingen te bereiken).

Eigenaar

Ministerie van Financiën.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

2023

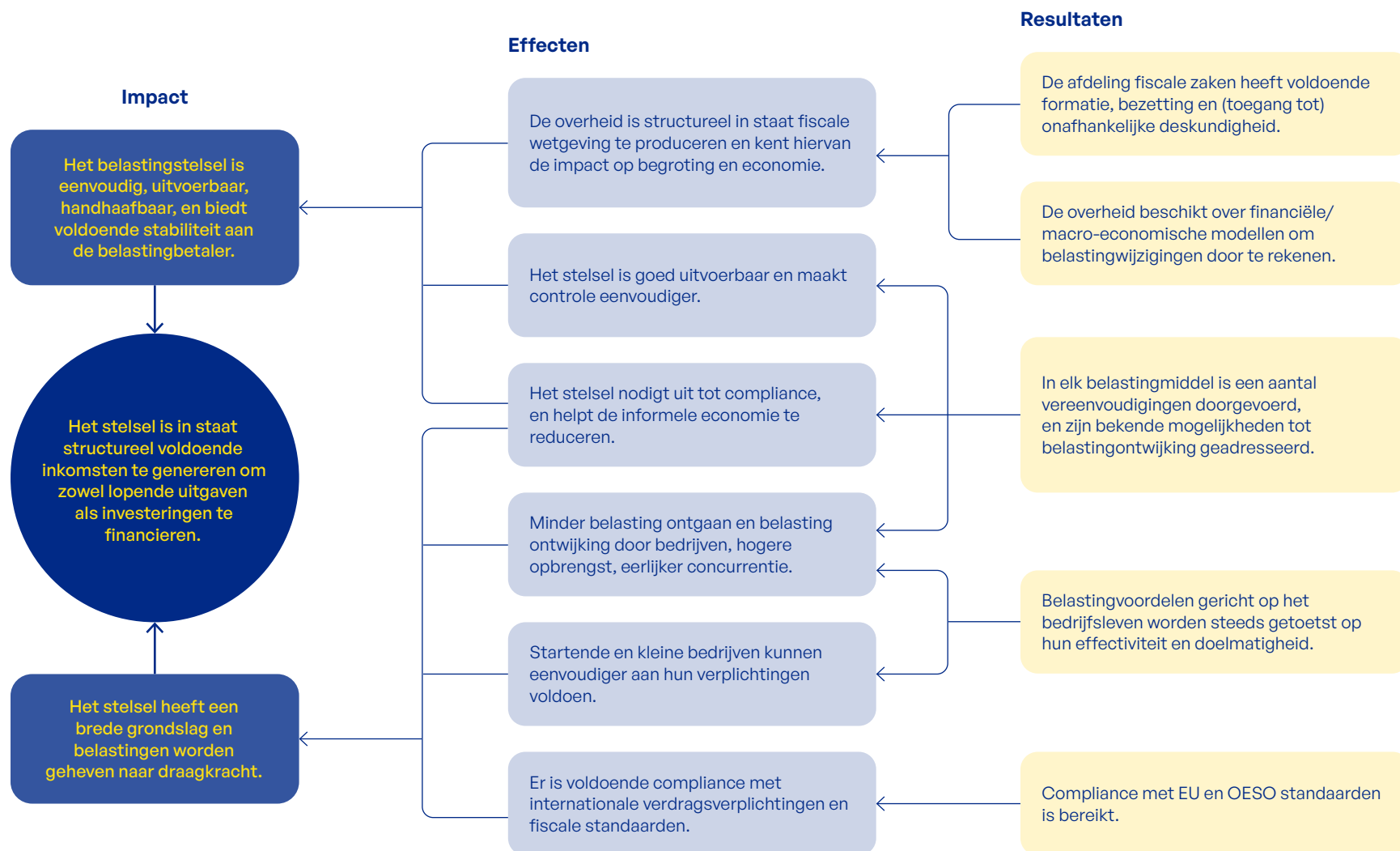
- “Veegwet” met correcties en reparaties in de belastingwetten aangenomen.
- Verbeteringen inspectie en inning doorgevoerd, vooral door opschoning en koppeling van databestanden en data analyse.
- Structurele verbetering van de compliance en verhoging van inkomsten gerealiseerd.
- Klantenservice, call center en klantvriendelijke website ingericht.

2024

- Verbeterplan Ontvanger opgesteld naar aanleiding van audit door de SOAB.
- Nulmeting douane afgerond.
- Belastingregeling Nederland Curaçao goedgekeurd door de parlementen.

RESULTAATKETEN 1

Hervorming van het belastingstelsel

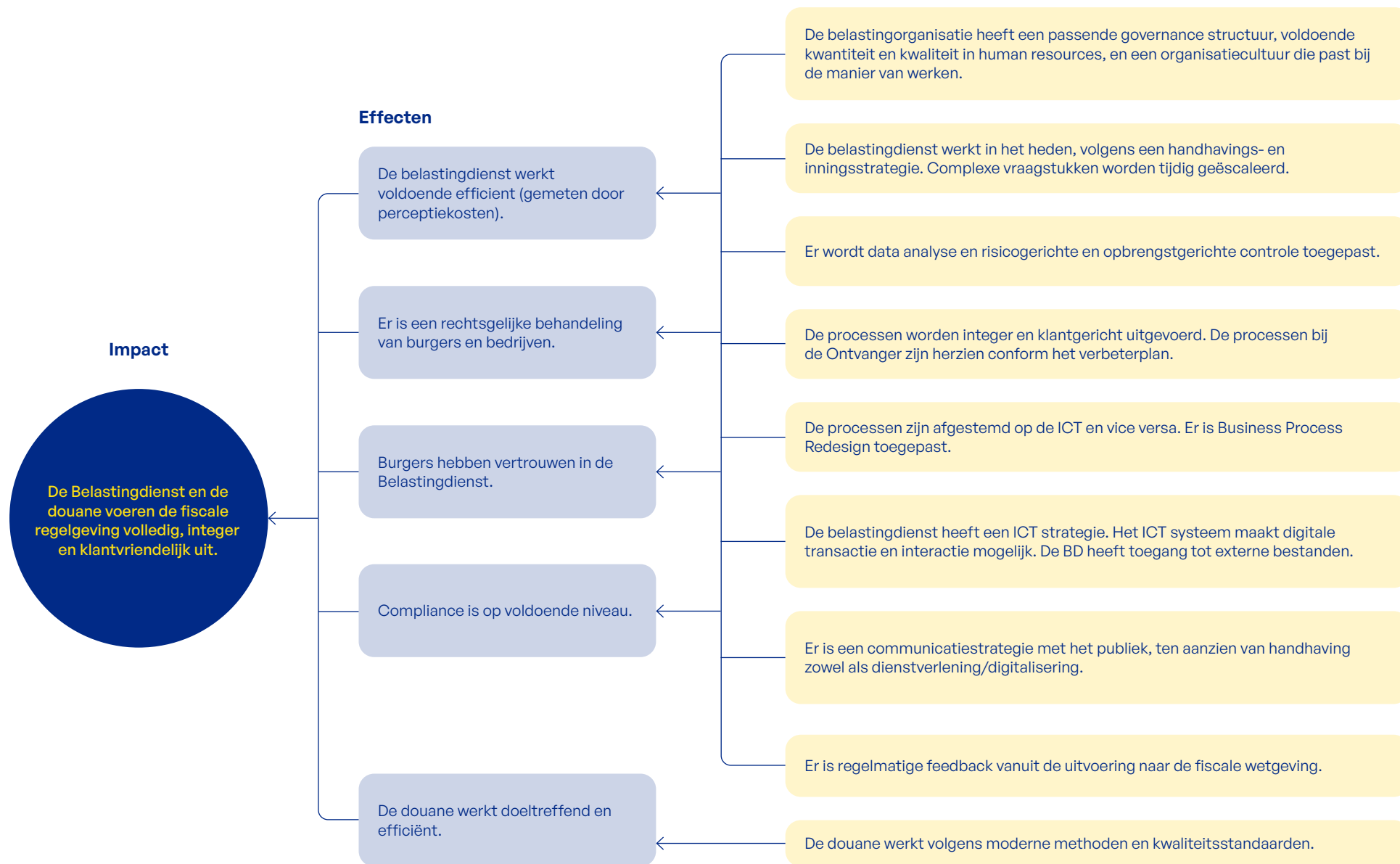
RESULTATEN 1

Hervorming van het belastingstelsel

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
De afdeling fiscale zaken heeft voldoende formatie, bezetting en (toegang tot) onafhankelijke deskundigheid.	↑ Activiteiten worden verwacht in de tweede helft van 2025.	De afdeling fiscale zaken beschikt over een actueel en toereikend formatieplan. ...	Activiteiten worden verwacht in de tweede helft van 2025. Q4 2025
De overheid beschikt over financiële/ macro-economische modellen om belastingwijzigingen door te rekenen.	↑ Ontwikkeling van een macro-economisch model om belastingwijzigingen door te rekenen, is gaande.	Een eerste versie van het macro-economisch model is in gebruik. ↑	Ontwikkeling van een macro-economisch model om belastingwijzigingen door te rekenen, is gaande. Q1 2026
In elk belastingmiddel is een aantal vereenvoudigingen doorgevoerd, en zijn bekende mogelijkheden tot belastingontwijking geadresseerd.	↑ Loopt op schema.	De Quick Wins uit Plan van Aanpak Hervorming Belastingstelsel uit 2021 zijn uitgevoerd. ↑	Verschillende wetswijzigingen ("veegwetten") zijn in een vergevorderd stadium van behandeling. Q4 2025
		Er is een geactualiseerd hervormingsplan voor de belastinghervorming. ↑	Het IMF heeft een belangrijk advies over belastinghervorming uitgebracht, wat in een nieuw hervormingsplan wordt verwerkt. Q3 2025
Belastingvoordelen gericht op het bedrijfsleven worden steeds getoetst op hun effectiviteit en doelmatigheid.	↑ Loopt op schema.	De Quick Wins uit Plan van Aanpak Hervorming Belastingstelsel uit 2021 zijn uitgevoerd. ↑	Toetsing van de belastingvoordelen voor het bedrijfsleven wordt meegenomen onder het resultaat "3. Vereenvoudigingen" zowel in de veegwetten als in het visiedocument. Q4 2025
		Er is een geactualiseerd hervormingsplan voor de belastinghervorming. ↑	Het IMF heeft een belangrijk advies over belastinghervorming uitgebracht, wat in een nieuw hervormingsplan wordt verwerkt. Q3 2025
Compliance met EU en OESO standaarden is bereikt.	✓ Curaçao staat niet langer op de grijze lijst. Compliance met internationale standaarden is bereikt.	De belastingregeling Nederland-Curaçao is van kracht. ✓	Gereed. Q1 2025

RESULTAATKETEN 2

Hervorming van de belastingdienst

RESULTATEN 2

Hervorming van de belastingdienst

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum	
De belastingorganisatie heeft een passende governance structuur, voldoende kwantiteit en kwaliteit in human resources, en een organisatiecultuur die past bij de manier van werken.	Loopt op schema.	De eerste fase van het hervormingsplan van de belastingdienst is uitgevoerd.	Belangrijke stappen in de realisatie van de nieuwe organisatiestructuur zijn gezet, zoals de nieuwe HR functie. Veel veranderingen zijn in concept gereed maar wachten op bestuurlijke besluitvorming.	Q3 2025
De belastingdienst werkt in het heden, volgens een handhavings- en inningsstrategie. Complexe vraagstukken worden tijdig geëscaleerd.	Aan resultaten 1,2,3,5,6,7,8 wordt in deze fase simultaan gewerkt met een alomvattend reorganisatieplan voor de belastingdienst. Zie resultaat 1.	De eerste fase van het hervormingsplan van de belastingdienst is uitgevoerd.	De deel-/tussenproducten zijn in deze fase opgenomen onder resultaat 1.	Q3 2025
Er wordt data analyse en risicogerichte en opbrengstgerichte controle toegepast.	Aan resultaten 1,2,3,5,6,7,8 wordt in deze fase simultaan gewerkt met een alomvattend reorganisatieplan voor de belastingdienst. Zie resultaat 1.	De eerste fase van het hervormingsplan van de belastingdienst is uitgevoerd.	De deel-/tussenproducten zijn in deze fase opgenomen onder resultaat 1.	Q3 2025
De processen worden integer en klantgericht uitgevoerd. De processen bij de Ontvanger zijn herzien conform het verbeterplan.	De stappen die tot dit resultaat leiden zijn nog niet voldoende uitgewerkt.	Het verbeterplan Ontvanger is geïmplementeerd.	De eerste fase van het hervormingsplan bestaat vooral uit vormgeving en formalisering van de nieuwe organisatiestructuur. Hierop is vertraging ontstaan.	Q3 2025
De processen zijn afgestemd op de ICT en vice versa. Er is Business Process Redesign toegepast.	Aan resultaten 1,2,3,5,6,7,8 wordt in deze fase simultaan gewerkt met een alomvattend reorganisatieplan voor de belastingdienst. Stappen met betrekking tot implementatie van nieuwe ICT worden verwacht in 2025.	Er is een implementatietraject nieuwe ICT goedgekeurd en geïmplementeerd.	Een meerjarig implementatietraject nieuwe ICT en werkprocessen start in 2025.	Q4 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
De belastingdienst heeft een ICT strategie. Het ICT systeem maakt digitale transactie en interactie mogelijk. De BD heeft toegang tot externe bestanden.	Aan resultaten 1,2,3,5,6,7,8 wordt in deze fase simultaan gewerkt met een alomvattend reorganisatieplan voor de belastingdienst. Zie resultaat 1.	De eerste fase van het hervormingsplan van de belastingdienst is uitgevoerd. De deel-/tussenproducten zijn in deze fase opgenomen onder resultaat 1.	Q3 2025
Er is een communicatiestrategie met het publiek, ten aanzien van handhaving zowel als dienstverlening/digitalisering.	Aan resultaten 1,2,3,5,6,7,8 wordt in deze fase simultaan gewerkt met een alomvattend reorganisatieplan voor de belastingdienst. Zie resultaat 1.	De eerste fase van het hervormingsplan van de belastingdienst is uitgevoerd. De deel-/tussenproducten zijn in deze fase opgenomen onder resultaat 1.	Q3 2025
Er is regelmatige feedback vanuit de uitvoering naar de fiscale wetgeving.	Aan resultaten 1,2,3,5,6,7,8 wordt in deze fase simultaan gewerkt met een alomvattend reorganisatieplan voor de belastingdienst. Zie resultaat 1.	De eerste fase van het hervormingsplan van de belastingdienst is uitgevoerd. De deel-/tussenproducten zijn in deze fase opgenomen onder resultaat 1.	Q3 2025
De douane werkt volgens moderne methoden en kwaliteitsstandaarden.	Een nulmeting is voltooid. Verdere stappen zijn vertraagd.	De douanedienst is gemoderniseerd. Een nulmeting is voltooid. Verdere stappen zijn vertraagd.	Q4 2026

Thema

ARBEIDSMARKT EN SOCIALE ZEKERHEID

INLEIDING

Visie

De arbeidsmarkt van Curaçao is veerkrachtig, dynamisch en inclusief. Het sociale zekerheidsstelsel is duurzaam betaalbaar en ondersteunt de mensen die dat nodig hebben.

Samenhang

Dit thema hangt samen met het thema Economie en het thema Zorg i.v.m. de gezamenlijke relatie met het schommelfonds.

Sustainable Development Goals

Dit thema draagt bij aan SDG's 1 (Geen armoede), 2 (Geen honger), 3 (Goede gezondheid en welzijn), 8 (Eerlijk werk en economische groei) en 10 (Ongelijkheid verminderen).

Eigenaar

Ministerie van Sociale ontwikkeling, Arbeid en Welzijn.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

2022

- Onderzoeksrapporten sociale zekerheid en arbeidsmarkt opgeleverd met aanbevelingen om het systeem activerend en duurzaam betaalbaar te maken.
- Doorlichting arbeidsinspectie uitgevoerd.
- Knelpuntenanalyse sociale voorzieningen opgeleverd.
- Hervormingsvoorstellen illegale tewerkstelling opgeleverd.

2023

- Plan van aanpak illegale tewerkstelling arbeidskrachten en verbetering van de toezichtsketen opgeleverd

RESULTAATKETEN

Impact

Het sociale zekerheidsstelsel is duurzaam betaalbaar en ondersteunt de mensen die dat nodig hebben.

De arbeidsmarkt is veerkrachtig, dynamisch en inclusief.

Effecten

Meer inkomenszekerheid, minder armoede.

Duurzame financiële houdbaarheid van het stelsel van sociale zekerheid.

Beter functionerende en meer geformaliseerde arbeidsmarkt.

Resultaten

Aanvullende uitkering voor een specifieke groep uitkeringsgerechtigden.

Modernisering bijstand (o.a. verhoging uitkering, meer mogelijkheden tot bijverdienen en betere begeleiding naar werk).

Werkloosheidsregeling (o.a. onderzoeken vorm en haalbaarheid regeling).

Modernisering ZV/OV (o.a. verlenging loondoorbetalingsperiode door werkgever bij ziekte).

Het maken van een keuze uit mogelijkheden om de duurzaamheid en effectiviteit van het AOV stelsel te verbeteren, waaronder het verhogen van de AOV toelage, het aanpassen van de leeftijdsgrens en het verhogen van de inkomsten van het AOV fonds, en het organiseren van de implementatie van deze keuze.

Versterkte toezicht- en handhavingsfunctie.

Verbetering toegang arbeidsmigranten tot arbeidsmarkt (o.a. kennismigranten en andere tekortberoepen).

Verbetering van de ontslagprocedure (o.a. proces, communicatie).

Verbetering aansluiting (beroeps)onderwijs en arbeidsmarkt.

De kwaliteit van arbeid en de arbeidsinzetbaarheid worden verhoogd.

De informele economie en illegale arbeid wordt tegengegaan.

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
Aanvullende uitkering voor een specifieke groep uitkeringsgerechtigden.	! De maatschappelijke consultatie over de voorstellen uit het onderzoeksrapport, dat eind juni 2023 is afgerond, is gaande. Vervolgens zal een beleidsvoorstel worden opgesteld en gepresenteerd aan de Raad van Ministers. Wanneer er overeenstemming bestaat over de aard van de hervormingen kunnen deelrapporten/plannen van aanpak worden opgesteld. De oorspronkelijke datum voor de besluitvorming door de Raad van Ministers was mei 2024, maar omdat de wijzigingen mogelijk ingrijpend zijn wordt tijd genomen voor zorgvuldige voorbereiding en afstemming.	Opgestelde en vastgestelde roadmap voor implementatie sociale hervormingen.	↗ Vooruitlopend op de roadmap is een aanpassing op de bijstandswet opgesteld, die een reeds gerealiseerde verhoging van de bijstand wettelijk regelt.	Q4 2025
		Implementatieplan knelpuntenanalyse sociale voorzieningen.	↗ Er wordt een plan van aanpak opgesteld. Eind 2024 kunnen de eerste benodigde concept wetswijzigingen gereed zijn.	Q4 2026
Modernisering bijstand (o.a. verhoging uitkering, meer mogelijkheden tot bijverdiennen en betere begeleiding naar werk).	! De maatschappelijke consultatie over de voorstellen uit het onderzoeksrapport, dat eind juni 2023 is afgerond, is gaande. Vervolgens zal een beleidsvoorstel worden opgesteld en gepresenteerd aan de Raad van Ministers. Wanneer er overeenstemming bestaat over de aard van de hervormingen kunnen deelrapporten/plannen van aanpak worden opgesteld. De oorspronkelijke datum voor de besluitvorming door de Raad van Ministers was mei 2024, maar omdat de wijzigingen mogelijk ingrijpend zijn wordt tijd genomen voor zorgvuldige voorbereiding en afstemming.	Opgestelde en vastgestelde roadmap voor implementatie sociale hervormingen.	🕒 dialoog met sociale partners is gestart, plan van aanpak aan publiekscommunicatie is gereed. Vanwege verkiezingen zijn deze trajecten tijdelijk stil komen te liggen.	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
		Verhoging bijstand in samenhang met andere maatregelen bijstand/arbeidsmarkt.	Van groot belang dat de verhoging doorgevoerd wordt in combinatie met de overige benoemde hervormingen van de bijstand (meer mogelijkheden tot bijverdienen en betere begeleiding naar werk). De verwachting is dat wat meer tijd nodig is totdat dit traject geheel is afgerond.	Q2 2024
		Implementatieplan knelpuntenanalyse sociale voorzieningen.	Er wordt een plan van aanpak opgesteld. Eind 2024 kunnen de eerste benodigde concept wetswijzigingen gereed zijn.	Q4 2026
Werkloosheidsregeling (o.a. onderzoeken vorm en haalbaarheid regeling).	De maatschappelijke consultatie over de voorstellen uit het onderzoeksrapport, dat eind juni 2023 is afgerond, is gaande. Vervolgens zal een beleidsvoorstel worden opgesteld en gepresenteerd aan de Raad van Ministers. Wanneer er overeenstemming bestaat over de aard van de hervormingen kunnen deelrapporten/plannen van aanpak worden opgesteld. De oorspronkelijke datum voor de besluitvorming door de raad van ministers was mei 2024, maar omdat de wijzigingen mogelijk ingrijpend zijn wordt tijd genomen voor zorgvuldige voorbereiding en afstemming.	Opgestelde en vastgestelde roadmap voor implementatie sociale hervormingen.	vooruitlopend op het vastgestelde rapport stelselwijziging kunnen enkele projecten voorbereid worden op het gebied van preventie.	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Modernisering ZV/OV (o.a. verlenging loondoorbetalingsperiode door werkgever bij ziekte).	! De maatschappelijke consultatie over de voorstellen uit het onderzoeksrapport, dat eind juni 2023 is afgerond, is gaande. Vervolgens zal een beleidsvoorstel worden opgesteld en gepresenteerd aan de Raad van Ministers. Wanneer er overeenstemming bestaat over de aard van de hervormingen kunnen deelrapporten/plannen van aanpak worden opgesteld. De oorspronkelijke datum voor de besluitvorming door de raad van ministers was mei 2024, maar omdat de wijzigingen mogelijk ingrijpend zijn wordt tijd genomen voor zorgvuldige voorbereiding en afstemming.	⌚ Opgestelde en vastgestelde roadmap voor implementatie sociale hervormingen.	Geen deel- en tussenproducten geformuleerd. Er wordt eerst gewerkt aan een dialoog met sociale partners en aan publiekscommunicatie.
Het maken van een keuze uit mogelijkheden om de duurzaamheid en effectiviteit van het AOV stelsel te verbeteren, waaronder het verhogen van de AOV toelage, het aanpassen van de leeftijdsgrens en het verhogen van de inkomsten van het AOV fonds, en het organiseren van de implementatie van deze keuze.	! De maatschappelijke consultatie over de voorstellen uit het onderzoeksrapport, dat eind juni 2023 is afgerond, is gaande. Vervolgens zal een beleidsvoorstel worden opgesteld en gepresenteerd aan de Raad van Ministers. Wanneer er overeenstemming bestaat over de aard van de hervormingen kunnen deelrapporten/plannen van aanpak worden opgesteld. De oorspronkelijke datum voor de besluitvorming door de raad van ministers was mei 2024, maar omdat de wijzigingen mogelijk ingrijpend zijn wordt tijd genomen voor zorgvuldige voorbereiding en afstemming.	⌚ Opgestelde en vastgestelde roadmap voor implementatie sociale hervormingen.	Omdat de maatschappelijke consultatie niet is afgerond zijn belangrijke besluiten over de implementatie nog niet genomen. Er wordt gewerkt aan een dialoog met social epartners en aan publiek communicatie. Ondertussen loopt er ook een wetgevingstraject voor de verhoging van de AOV toelage voor AOV-ers die een toelage van max 862 ANG ontvangen.

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum	
		Halfjaarlijkse rapportage over het duurzame saldo van het schommelfonds.	↗	Het schommelfonds is tot 2028 in evenwicht	Q1 2025
Versterkte toezicht- en handhavingsfunctie.	⌚ Er zijn op dit moment géén verdere tussenproducten geformuleerd. Wel vinden enkele activiteiten plaats die bijdragen aan het versterken van de handhavingsfunctie.	Gemoderniseerde inspectie SOAW.	⌚	Het streven is om het programma modernisering inspectie SOAW eind 2025 af te ronden. Veel acties zijn in gang gezet maar aandacht is nodig voor het tempo van ambtelijke en bestuurlijke besluitvorming.	Q4 2025
Verbetering toegang arbeidsmigranten tot arbeidsmarkt (o.a. kennismigranten en andere tekortberoepen).	↗ Van de geformuleerde deeltrajecten in het plan lopen de trajecten opstellen van aanpak, opstellen beleid kennismigranten, en het opstellen van manpowerplanning als pilot project voor een specifieke sector.	Opstellen beleid kennismigranten.	⌚	Beperkte voortgang wegens capaciteitsgebrek	Q1 2025
		Verbeteren proces afgifte tewerkstellingsvergunningen buitenlanders.	↗	Loopt op schema.	Q1 2025
	⌚ Van de geformuleerde deeltrajecten in het plan lopen de trajecten opstellen van aanpak, opstellen beleid kennismigranten, en het opstellen van manpowerplanning als pilot project voor een specifieke sector.	Implementatie hervormingen illegale tewerkstelling.	⌚	Er zijn enkele deeltrajecten gestart maar aandacht is nodig voor het tempo van besluitvorming om het traject uiteindelijk tijdig af te kunnen ronden.	Q2 2026
				Er zijn enkele deeltrajecten gestart maar aandacht is nodig voor het tempo van besluitvorming om het traject uiteindelijk tijdig af te kunnen ronden.	Q2 2026
Verbetering van de ontslagprocedure (o.a. proces, communicatie).	↗ De komende periode wordt een plan van aanpak opgesteld en kunnen deeltrajecten starten	Een plan van aanpak verbetering en naleving procedures en communicatie rond ontslag wordt opgesteld.	↗	-	Q4 2025
Verbetering aansluiting (beroeps)onderwijs en arbeidsmarkt.	↗ Er wordt aansluiting gezocht met de trajecten die lopen onder de thema's onderwijs en sociale zekerheid	-	↗	-	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
De kwaliteit van arbeid en de arbeidsinzetbaarheid worden verhoogd.	⌚ In het kader van het project modernisering arbeidsinspectie wordt gewerkt aan de modernisering van de arbeidsomstandigheden. Er zijn stappen vooruit gemaakt maar nog niet voldoende om op schema te zijn om het eindresultaat te bereiken.	Gemoderniseerde inspectie SOAW. ⌚ de arbeidsomstandighedenwet wordt aangepast , hiermee wordt echter niet het gehele deel product gerealiseerd.	Q4 2025
De informele economie en illegale arbeid wordt tegengegaan.	⌚ Aan deze maatregel wordt deels invulling gegeven met het onderdeel illegale tewerkstelling buitenlandse arbeiders. Nader onderzoek naar de omvang van de informele economie zal leiden tot verdere ontwikkeling van voorstellen. Met dat laatste is vanwege beperkte capaciteit nog geen start gemaakt.	Vastgesteld plan van aanpak hervormingsmaatregelen illegale tewerkstelling. ↗ Loopt op schema, afronding Q 4 '25 lijkt nog haalbaar	Q4 2025
	! Aan deze maatregel wordt deels invulling gegeven met het onderdeel illegale tewerkstelling buitenlandse arbeiders. Nader onderzoek naar de omvang van de informele economie zal leiden tot verdere ontwikkeling van voorstellen. Met dat laatste is vanwege beperkte capaciteit nog geen start gemaakt.	Op basis van onderzoek naar de omvang van informele economie worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd. ⌚ Vanwege capaciteitsgebrek is hier nog geen start mee gemaakt.	Q2 2025

Thema

ECONOMIE

INLEIDING

Visie

Het bevorderen van inclusieve en duurzame economische ontwikkeling.

Samenhang

Dit thema hangt samen met het National Development Plan (2015 – 2030) 'Building on Strengths'.

Sustainable Development Goals

Dit thema draagt bij aan SDG's 8 (Eerlijk werk en economische groei), 9 (Industrie, innovatie en infrastructuur), 11 (Duurzame steden en gemeenschappen) en 15 (Leven op het land).

Eigenaar

Ministerie van Economische ontwikkeling en Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

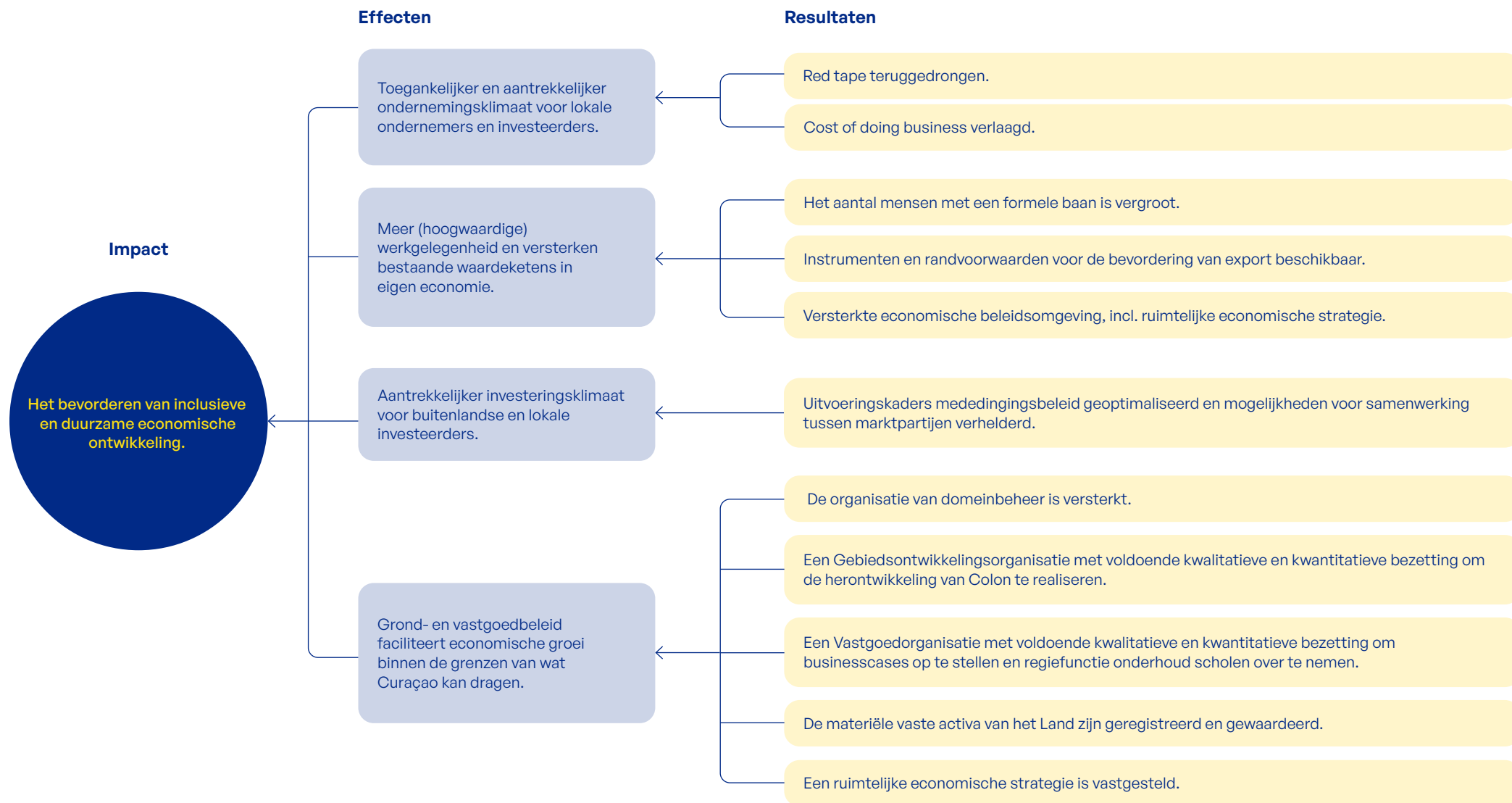
2023

- Programma cost of doing business en red tape gestart, dat zich richt op verbeteren informatievoorziening aan ondernemers, vereenvoudigen van vergunningverlening (zowel stelsel als proces), verlagen van utility costs, het vereenvoudigen van procedure rond kennismigranten en het verbeteren functioneren mededinging.
- Afdeling domeinbeheer heringericht.
- Begrotingsregels aangepast t.b.v. gebiedsontwikkeling.

2024

- Oplevering rapport "The Curaçaoan economy in relation to other small island states" door West Indies University.
- Inventarisatie gronden en vastgoed in overheidsbezit afgerond en administratie uit te geven kavels en te ontwikkelen gronden op orde gebracht.
- Pilot oplossen illegaal geoccupeerde gronden afgerond.
- Gebiedsontwikkeling Rif en Colon in gang gezet. Principenota en grondexploitatie Colon goedgekeurd, inclusief nieuwe kraamkliniek.
- Informatievoorziening over sectorale samenwerking verbeterd, als onderdeel van implementeren aanbevelingen FTAC onderzoek.

RESULTAATKETEN

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Red tape teruggedrongen.	De aanbevelingen uit de nulmeting zijn opgenomen in een implementatieprogramma, gericht op het terugdringen van bureaucratie en verlagen van kosten van ondernemen. Het programma gaat zijn tweede fase in.	Moderniseren vergunningen. Met het Ministerie van Gezondheid Milieu en Natuur en het ministerie van Economische Ontwikkeling zijn bouw- en vestigingsvergunning vereenvoudigd, om de doorlooptijd te verkorten. Het MEO-portaal wordt, volgens het World Bank Doing Business-framework, geüpdatet met concrete informatie over regelgeving voor bedrijven per tweede kwartaal, om vindbaarheid te vergroten. Het overleg met KVK en de notarissen leidt tot verdere automatisering van hun diensten. Om de doorlooptijd voor het verlenen van horecavergunningen te verkorten, hanteert MEO sinds 15 februari jl. een adviestermin van drie weken voor het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur en de Brandweer.	Q3 2025
		MKB versterkt: Digitalisering en verduurzaming. Twee informatiecoaches werken aan informatievoorziening aan MKB over verduurzaming. Webinars en coaching sessies op de gebieden van digitalisering en verduurzaming zijn van start gegaan om het MKB te ondersteunen. Een driejarig, gecombineerd plan voor digitalisering en verduurzaming, zal worden opgesteld en ter vaststelling voorgelegd in het tweede kwartaal van 2025.	Q3 2025
		Toelating kennismigranten. De conceptregeling van SOAW en Justitie, waarmee het aantal topsectoren wordt uitgebreid, moet worden vastgesteld. Dit loopt vertraging op.	Q3 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Cost of doing business verlaagd.	Het doel van het vernieuwen van het energiebeleid is om het gebruik van hernieuwbare energie te stimuleren, ter bevordering en waarborging van een inclusieve sociaaleconomische en financiële ontwikkeling van Curaçao. Inmiddels is Aqualectra gestart met stapsgewijs verlagen van kosten.	Vernieuwd energiebeleid. Bij het vernieuwen van het energiebeleid wordt rekening gehouden met de milieueffecten en stimulering van economische diversificatie opdat nieuwe economische sectoren met deviezensgenererende potentie te stimuleren. Bovendien is het beleid erop gericht om imports substitutie te bevorderen ter verlaging van de importkosten die een positief effect hebben op de betalingsbalans. Er volgt een terms of reference voor het verder vernieuwen van het beleid.	Q3 2025
Het aantal mensen met een formele baan is vergroot.	Vanwege het wijzigen van de betreffende verantwoordelijk ministers is er even gewacht met starten van dit traject.	Ontwikkeling informele economie in beeld gebracht. Indicatoren laten zien, dat, met het veranderen van de economische structuur en de ontwikkeling van de diensteneconomie (o.a. door toerisme en bouwactiviteiten), de informele economie mogelijk groeit. Ter oriëntatie op een aanpak ter versterking van de formele economie wordt een verkennend onderzoek naar de ontwikkeling van de informele economie gestart. Het Ministerie van Economische Ontwikkeling treedt in overleg met het Ministerie van Financiën, de Belastingdienst en het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn, om dit vraagstuk gezamenlijk te laten onderzoeken, met het doel een aanpak te ontwikkelen.	Q2 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Instrumenten en randvoorwaarden voor de bevordering van export zijn beschikbaar.	Het Ministerie van Economische Ontwikkeling werkt aan beleidssturing ten behoeve van een veranderende economie, onder meer het oog op regionale integratie en diversificatie. Ondernomen initiatieven worden effectief uitgevoerd.	Verkenning t.b.v. programma van eisen voor ferry verbinding Aruba & Curaçao afgerond. De ministeries van economische ontwikkeling van Curaçao en Aruba hebben een plan voor het lanceren van een aanbesteding van de ferry-route opgesteld. Bij het behandelen van het plan wordt gebruik gemaakt van geleerde lessen van de ferry-verbinding tussen Sint Maarten, Saba en Statia.	Q3 2025
		Freezonebeleid herijkt. Op basis van het uitgevoerde onderzoek, dat tijdig is afgerond, is een nieuw kader opgesteld. Momenteel wordt het voorgestelde beleidskader juridisch verankerd. In Q4 2025 zal een breed gedragen nieuwe Landsverordening Speciale Economische Zones ter advisering worden aangeboden aan de wettelijke adviesorganen van de overheid. Parallel hieraan wordt een traject gestart voor de introductie van zowel fiscale als niet-fiscale incentives, die van cruciaal belang zijn om investeringen te stimuleren en nieuwe bedrijvigheid in de zones aan te trekken.	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
		Beleid transnational education opge- waardeerd. ↗ Inzicht in de economische waarde van de Trans National Education-sector is cruciaal om het volledige potentieel ervan te benutten, als motor voor duurzame groei. De Trans National Education-sector heeft de capaciteit om aanzienlijke deviezen te genereren, werkgelegenheid te creëren en kennisoverdracht te bevorderen, maar de werkelijke bijdrage aan de economie blijft onderbelicht. Het kwantificeren van deze waarde zal de nodige inzichten bieden om doeltreffend beleid te vormen en verdere investeringen in de sector aan te trekken. Een Terms of Reference om dit te verkennen wordt gepubliceerd.	Q1 2026
		Effect bilateral trade agreements onderzocht. ↗ Het Ministerie van Economische Ontwikkeling heeft resultaten van onderzoek naar het effect van bilateral trade agreements gedeeld. Bespreking van vervolgstappen volgt.	Q3 2025
		Tourist satellite account tbv beleidsontwikkeling. ↗ De voorbereidingen voor de aanbesteding van de Tourist Satellite Account is gestart en er is een selectie van potentiële uitvoerders.	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum	
Versterkte economische beleidsomgeving, incl. ruimtelijke economische strategie.	Versterkt het vermogen tot strategische economische beleidsontwikkeling, inclusief vraagstukken als economische specialisatie en diversificatie, toegevoegde waarde, verduurzaming van de toerisme-industrie en het in acht nemen van de carrying capacity.	Aansluiting Landspakket op National development plan UNDP, Theory of Change (ToC) en Landsbegroting.	De drie rapporten (PAM, BAT en IPR) tonen aan dat Curaçao inspanningen levert om de SDG's te integreren in beleid en begroting, maar dat er aanzienlijke hiaten zijn in de afstemming, financiering en meetbaarheid van de voortgang. Sociale bescherming, onderwijs en gezondheidszorg krijgen de meeste middelen, terwijl thema's zoals gendergelijkheid en duurzame consumptie onderbelicht blijven. Dit deelresultaat wordt afgerond.	Q3 2025
		Carrying capacity onderzocht t.b.v. beleidsontwikkeling.	Het Ministerie van Economische Ontwikkeling en Curaçao Tourist Board werken samen met The Sustainable Travel International aan het uitvoeren van het onderzoek.	Q4 2025
		Gebiedsvisie binnenstad ontwikkeld en geïmplementeerd.	Op basis van de gebiedsvisie is een kwartiermaker aangesteld, die uitvoering geeft aan de visie. De trajecten Ruimtelijke Economische Strategie, Rif en Colon en Visie binnenstad worden samengebracht.	Q3 2025
		Ontwikkeling Schottegat en Haven.	Een herdefinitie van een gebiedsvisie op de haven, die maatschappelijk gedragen wordt. Dit project zal tijdelijk worden opgeschort, ten behoeve van oriëntatie van Ministerie van Economische Ontwikkeling en het bestuur.	Q3 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Uitvoeringskaders mededingsbeleid geoptimaliseerd en mogelijkheden voor samenwerking tussen marktpartijen verhelderd.	↑ Voor het verbeteren van het Ondernemerschapsklimaat is duidelijkheid over welke vormen van samenwerking van marktpartijen wél zijn toegestaan top prioriteit. De komende periode wordt ontwikkelingen een traject over consumentenbescherming en vestigingswetgeving opgestart.	FTAC onderzoek aanbevelingen geïmplementeerd. ✓ De informatievoorziening over wat er mogelijk is op het gebied van sectorale samenwerking is verbeterd. Daarmee zijn de aanbevelingen afdoende geïmplementeerd. Dit deelresultaat wordt afgerond.	Q3 2025
De organisatie van Domeinbeheer is versterkt.	⌚ De uitvoering is getemporeerd in afwachting van de herijking als gevolg van de uitkomsten van de Gateway Review.	Opzet Programma-Management Organisatie (PMO) voor lopende projecten. ⌚ Opzet PMO om Domeinbeheer gecoördineerd te begeleiden bij de lopende projecten naar aanleiding van Gateway-onderzoek is nog niet afgerond.	Q1 2025
		Op het vereiste niveau brengen van de benodigde capaciteit en kennis voor een toekomstbestendig Domeinbeheer (coaching, opleiding en training). ↑ Er is een aanzet voor een groeipad opgesteld voor een tweetal functies.	Q4 2027
		Schoon door de Poort. ↑ Een notitie voor het Uitgiftebeleid is opgesteld. Extra capaciteit en opties zijn uitgewerkt ter vergroting van de inkomsten.	Q4 2027
Een Gebiedsontwikkelingsorganisatie met voldoende kwalitatieve en kwantitatieve bezetting om de herontwikkeling van Colon te realiseren.	⌚ De resultaten van de Gateway Review zijn op 5 oktober 2024 gedeeld. Sindsdien wordt gewerkt aan de herijking van het vastgesteld Plan van Aanpak grond en vastgoed.	Uitgangspuntennotitie en inrichtingsplan PMO. ⌚ De uitgangspuntennotitie en het document met de inrichting van de PMO zijn nog niet afgerond.	Q4 2024
		Testcase ontwikkellocatie Colon. ⌚ Uitvoering verloopt trager dan aanvankelijk voorzien omdat de uitvoerings- en organisatiekracht van het ministerie van VVRP meer aandacht behoeven.	Q4 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
Een Vastgoedorganisatie met voldoende kwalitatieve en kwantitatieve bezetting om businesscases op te stellen en regiefunctie onderhoud scholen over te nemen.	Het Plan van Aanpak inrichting afdeling Vastgoed is op 5 december 2024 door TWO vastgesteld. Het aantrekken van een projectleider en de start van de werkzaamheden zijn getemporiseerd in afwachting van de herijking als gevolg van de uitkomsten van de Gateway Review.	Uitgangspuntennotitie en inrichtingsplan PMO.	De uitgangspuntennotitie en het document met de inrichting van de PMO zijn nog niet afgerond.	Q1 2025
		Overeenkomst van Opdracht met projectleider Vastgoed.	Het aantrekken van een projectleider is getemporiseerd in afwachting van de herijking als gevolg van de uitkomsten van de Gateway Review.	Q4 2024
De materiële vaste activa van het Land zijn geregistreerd en gewaardeerd.	In januari 2025 is gestart met de verkennende fase.	Eindadvies verkenningsfase.	De adviseurs zijn samen met medewerkers van het Ministerie van Financien en SOAB gestart met de verkennende fase waarin bepaald wordt welke aanpak wordt gekozen voor het registreren en waarden van de materiële vaste activa.	Q3 2025
Een ruimtelijke economische strategie is vastgesteld.	Een position paper is in de Raad van Ministers behandeld.	Ruimtelijke Economische Strategie.	Een position paper is in de Raad van Ministers behandeld. Op basis van de behandeling worden speerpunten uitgewerkt.	Q2 2025

Thema

ZORG

INLEIDING

Visie

De inrichting van het zorgstelsel garandeert hoogwaardige kwaliteit van de zorg. De organisatie van de zorg garandeert de toegankelijkheid van de zorg is voor alle inwoners van het land. De financiering van de zorg garandeert duurzaam betaalbare zorg.

Samenhang

Dit thema hangt samen met het thema Sociale zekerheid i.v.m. de gezamenlijke relatie met het schommelfonds.

Sustainable Development Goals

Dit thema draagt bij aan SDG 3 (Goede gezondheid en welzijn).

Eigenaar

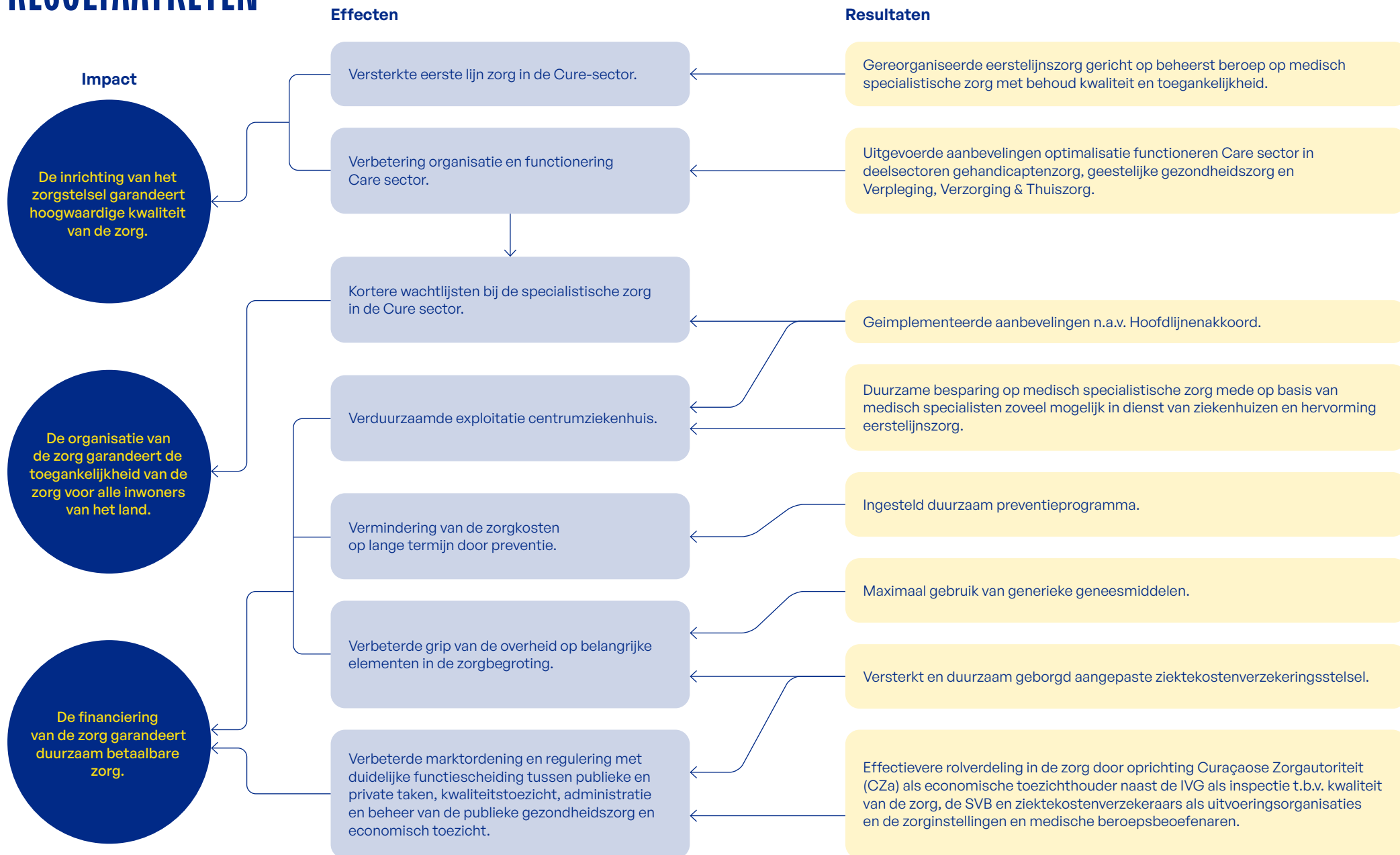
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

2022

- Rapport Kopzorgen over de Zorg opgeleverd.
- Rapport NZa.
- Hoofdlijnenakkoord n.a.v. aanbevelingen onderzoek Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) bij Curaçao Medical Center (CMC).

RESULTAATKETEN

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum	
Gereorganiseerde eerste-lijnszorg gericht op beheerst beroep op medisch specialistische zorg met behoud kwaliteit en toegankelijkheid.	! Nog niet gestart. In afwachting van het rapport stelselwijziging Zorg-CU-RE.	Vastgesteld nader rapport stelselwijziging, inclusief voorstellen voor flankerend beleid (zoals preventie en versterking eerstelijnszorg).	! Het nader rapport stelselwijziging wordt gesplitst in meerdere deelrapporten. Dit deelresultaat wordt middels een deelrapport inzake de eerstelijnszorg opgeleverd.	Q2 2025
Uitgevoerde aanbevelingen optimalisatie functioneren Care sector in deelsectoren gehandicaptenzorg, geestelijke gezondheidszorg en Verpleging, Verzorging & Thuiszorg.	! Nog niet gestart. In afwachting van het rapport stelselwijziging Zorg - CARE	Vastgesteld nader rapport stelselwijziging, inclusief voorstellen voor flankerend beleid (zoals preventie en versterking eerstelijnszorg).	! Het nader rapport stelselwijziging wordt gesplitst in meerdere deelrapporten. Dit deelresultaat wordt middels een deelrapport inzake de CARE-sector opgeleverd.	Q2 2025
Geïmplementeerde aanbevelingen n.a.v. Hoofdpijnenakkoord.	! De meeste maatregelen uit het Hoofdpijnenakkoord zijn al uitgevoerd in 2024 of geïdentificeerd om in 2025 te worden uitgevoerd. Deze laatste zijn bij de deelresultaten in deze UA/UR opgenomen.	Formeel geïmplementeerde structurele regeling voor de kosten van zorg aan ongedocumenteerde en onverzekerde patiënten.	! Dit deelresultaat is onderdeel van het Hoofdpijnenakkoord Sanering CMC-entiteiten en is afhankelijk van het nader rapport stelselwijziging. De gemiddelde jaarlijkse kosten zijn in kaart gebracht en begroot.	Q2 2025
		Verduurzaamde exploitatie CMC, inclusief verhoogde doelmatigheid.	! Besluiten over de verduurzaming van de exploitatie van de CMC-entiteiten zouden in Q4/2024 genomen worden, maar in het kader van de hoor- en wederhoor wordt door de regiegroep voor de afronding van haar rapportage nog gewacht op input van de entiteiten.	Q2 2025
Duurzame besparing op medisch specialistische zorg mede op basis van medisch specialisten zoveel mogelijk in dienst van ziekenhuizen en hervorming eerstelijnszorg.	🕒 De verwachting is dat dit gerealiseerd wordt op basis van hervorming van de eerstelijnszorg, waarbij de nadruk komt te liggen op anderhalvelijnszorg. Nieuwe medisch specialisten kunnen zich niet vrij vestigen en en zijn in dienst van het ziekenhuis.	Formeel geïmplementeerde structurele regeling voor de kosten van zorg aan ongedocumenteerde en onverzekerde patiënten.	! Dit deelresultaat is onderdeel van het Hoofdpijnenakkoord Sanering CMC-entiteiten en is afhankelijk van het nader rapport stelselwijziging. De gemiddelde jaarlijkse kosten zijn in kaart gebracht en begroot.	Q2 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum	
		Verduurzaamde exploitatie CMC, inclusief verhoogde doelmatigheid.	!	Besluiten over de verduurzaming van de exploitatie van de CMC-entiteiten zouden in Q4/2024 genomen worden, maar in het kader van de hoor- en wederhoor wordt door de regiegroep voor de afronding van haar rapportage nog gewacht op input van de entiteiten.	Q2 2025
Ingesteld duurzaam preventie-programma.	... Nog niet gestart. In afwachting van het rapport stelselwijziging Zorg, met uitzondering van een op te starten project in de preventieve zorg.	Vastgesteld nader rapport stelselwijziging, inclusief voorstellen voor flankerend beleid (zoals preventie en versterking eerstelijnszorg).	!	Het nader rapport stelselwijziging wordt gesplitst in meerdere deelrapporten. Dit deelresultaat wordt middels een beleidsnota inzake preventie opgeleverd.	Q2 2025
		Vastgestelde plannen van aanpak Preventie quick wins.	🕒	vooruitlopend op het vastgestelde rapport stelselwijziging kunnen enkele projecten voorbereid worden op het gebied van preventie.	Q2 2025
Maximaal gebruik van generieke geneesmiddelen.	🕒 Door een wijziging in het landsbesluit voor de registratie van nieuwe geneesmiddelen kunnen nieuwe generieke middelen die reeds elders geregistreerd zijn makkelijker worden geregistreerd dan voorheen. Het nieuwe registratieproces is nog geen feit, want er moet een advies komen van de Raad van Advies.	-		Na het ontvangen van het advies van de Raad van Advies zullen voor dit resultaat deelresultaten worden geformuleerd.	-
Versterkt en duurzaam geborgd aangepaste ziektekostenverzekeringstelsel.	🕒 Met betrekking tot het verzekeringsstelsel is de SVB het overleg met GMN begonnen over de inschakeling van de expertise instelling. Het traject is in gang gezet. In Q2 zal het onderzoek worden uitgevoerd.	Vastgesteld nader rapport stelselwijziging, inclusief voorstellen voor flankerend beleid (zoals preventie en versterking eerstelijnszorg).	!	Het nader rapport stelselwijziging wordt gesplitst in meerdere deelrapporten. Dit deelresultaat wordt middels een evaluatie van het pakket voor de basisverzekering ziektekosten opgeleverd.	Q2 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
		Halfjaarlijkse rapportage over het duurzame saldo van het Schommelfonds. ↗ Loopt op schema.	Q2 2025
Effectievere rolverdeling in de zorg door oprichting Curaçaose Zorgautoriteit (CZa) als economische toezichthouder naast de IVG als inspectie t.b.v. kwaliteit van de zorg, de SVB en ziektekostenverzekeraars als uitvoeringsorganisaties en de zorginstellingen en medische beroepsbeoefenaren.	🕒 De verwerking van het advies van de SER vereist meer tijd dan in eerste instantie verwacht. De aanbidding van het ontwerp is voorzien voor eind Q2.	Officieel ingestelde Curaçaose Zorgautoriteit. 🕒 De verwerking van het advies van de SER vereist meer tijd dan in eerste instantie verwacht. De aanbidding van het ontwerp is voorzien voor eind Q2.	Q2 2025

Thema

ONDERWIJS

INLEIDING

Visie

Alle leerlingen hebben gelijke toegang tot kwalitatief hoogstaand onderwijs en gelijke kansen voor persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Samenhang

Dit thema hangt samen met de thema's Economie en Arbeidsmarkt i.v.m. de gezamenlijke doelstelling omtrent aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.

Sustainable Development Goals

Dit thema draagt bij aan SDG 4 (Kwaliteitsonderwijs).

Eigenaar

Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

2023

- Eindrapport Nulmeting Curaçaos onderwijsbestel opgeleverd.
- Plan Mehorashon di Enseñansa.

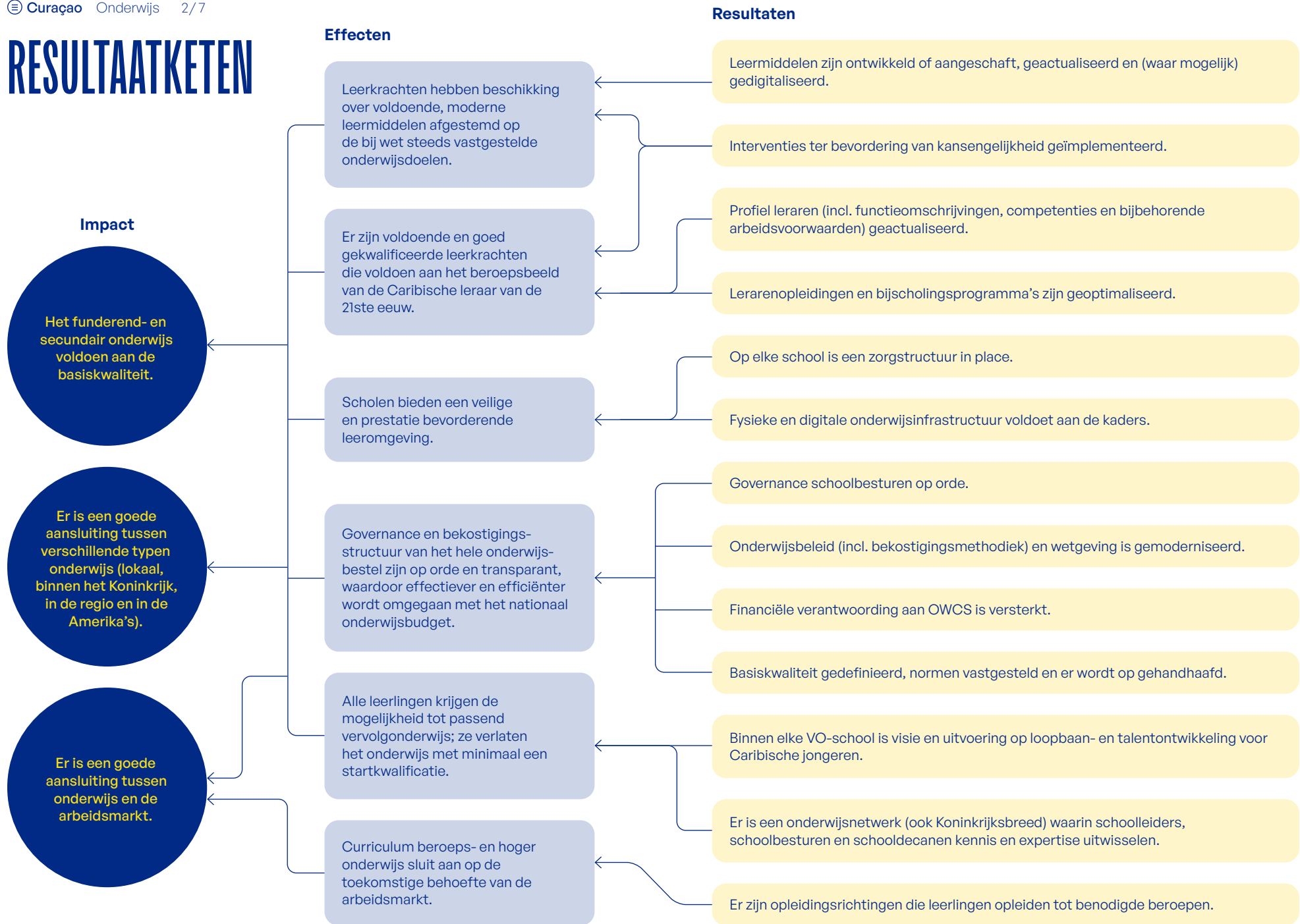
2024

- Theory of Change en Roadmap opgeleverd.
- Uitgevoerd achterstallig onderhoud scholen fase 1.

2025

- Rapporten Kansengelijkheid en basiskwaliteit

RESULTAATKETEN

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Algemeen voor implementatie van programma 'Mehorashon di Enseñansa' (verbetering van het onderwijs).	Loopt op schema.	Geïnstalleerde programmamanager voor uitvoering verbeterplan onderwijs 'Mehorashon di Enseñansa' (gelinkt aan Roadmap). Gereed.	Q4 2024
Leermiddelen zijn ontwikkeld of aangeschaft, geactualiseerd en (waar mogelijk) gedigitaliseerd.	Projecten op het gebied van leermiddelen zijn in de Roadmap opgenomen. De precieze planning volgt nog.	- Deel-/tussenproducten zijn nog in voorbereiding.	-
Interventies ter bevordering van kansengelijkheid geïmplementeerd.	De resultaten en aanbevelingen volgend uit het nader onderzoek Kansengelijkheid in het onderwijs zijn opgeleverd en in januari 2025 gepresenteerd aan stakeholders. De aanbevelingen zijn na appreciatie van de Minister in het programma MdE opgenomen.	Deze activiteiten lopen via de Roadmap van het verbeterprogramma(PMdE) van het ministerie van OWCS. Activiteiten die in dit kader via de UA lopen, zijn apart opgenomen.	-
Profiel leraren (incl. functieomschrijvingen, competenties en bijbehorende arbeidsvoorwaarden) geactualiseerd.	Een profiel van de Caribische leraar 21e eeuw is uitgewerkt in het Vierlandenoverleg. Het plan van aanpak Benchmark salariering is uitgebreid met functieboek en salarisstructuur.	Nieuw functieboek en salarisstructuur geïmplementeerd. Loopt op schema.	Q2 2026
Lerarenopleidingen en bijscholingsprogramma's zijn geoptimaliseerd.	Projecten op het gebied van leraren opleiden en bijscholen zijn in de Roadmap opgenomen en pakt Curaçao zelf op.	-	-
Op elke school is een zorgstructuur in place.	Projecten op het gebied van zorgstructuur zijn in de Roadmap opgenomen en pakt Curaçao zelf op.	-	-

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
Fysieke en digitale onderwijsinfrastructuur voldoet aan de kaders.	Loopt op schema.	Vastgesteld strategisch huisvestingsplan.	Het spreidingsplan schoolgebouwen, onderdeel van het strategisch huisvestingsplan, is afhankelijk van het spreidingsplan onderwijsaanbod. In dit laatste traject zijn in de afgelopen tijd door het ministerie OWCS voorbereidingen getroffen en analyses gedaan.	Q4 2025
		Operationele duurzame en toekomstbestendige uitvoeringsstructuur onderhoud scholen.	Loopt op schema.	Q3 2025
		Uitgevoerd achterstallig onderhoud scholen fase 1 en 2.	Fase 1 is opgeleverd en de start van fase 2 is in volle gang.	Q4 2025
		Vastgestelde actieplannen voor prioriteiten Curaçao – bekostigingsmethodiek, benchmark salariering en doorontwikkelen sturingsinformatiesysteem CLOA.	Het plan van aanpak Nieuwe Bekostigingsmethodiek is door de Raad van Ministers vastgesteld. Het plan van aanpak Functiehuis en salarisstructuur is in de laatste fase. Een aantal nadere specificaties voor het plan van aanpak Doorontwikkelen sturingsinformatiesysteem CLOA is inmiddels ontvangen en wordt doorgenomen. Deze laatste twee plannen zijn daardoor nog niet vastgesteld.	Q2 2025
Governance schoolbesturen op orde.	Loopt op schema	Vastgesteld plan van aanpak Opleiding Governance voor Schoolbesturen en schoolleiders	Loopt op schema.	Q3 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum	
Onderwijsbeleid (incl. bekostigingsmethodiek) en wetgeving is gemoderniseerd.	Het plan van aanpak Bekostigingsmethodiek is in februari vastgesteld door de Raad van Ministers. De plannen van aanpak Doorontwikkelen sturingsinformatiesysteem CLOA en Functiehuis en salarisstructuur zijn nog niet vastgesteld.	Vastgestelde actieplannen voor prioriteiten Curaçao – bekostigingsmethodiek, benchmark salariering en doorontwikkelen sturingsinformatiesysteem CLOA. 	Het plan van aanpak Nieuwe Bekostigingsmethodiek is door de Raad van Ministers vastgesteld. Het plan van aanpak Functiehuis en salarisstructuur is in de laatste fase. Een aantal nadere specificaties voor het plan van aanpak Doorontwikkelen sturingsinformatiesysteem CLOA is inmiddels ontvangen en wordt doorgegenomen. Deze laatste twee plannen zijn daardoor nog niet vastgesteld.	Q2 2025
		Sturingsinformatiesysteem CLOA fase 2 geïmplementeerd. 	Een aantal van de nadere specificaties voor het plan van aanpak Doorontwikkelen sturingsinformatiesysteem CLOA is inmiddels ontvangen en wordt doorgenomen. Na vaststelling kan het project starten.	Q1 2027
		Nieuwe bekostigingsmethodiek geïmplementeerd. 	Loopt op schema. Het plan van aanpak is in februari vastgesteld door de Raad van ministers, het project gaat van start.	Q2 2026
		Nieuw functieboek en salarisstructuur geïmplementeerd. 	Het plan van aanpak wordt ter vaststelling aangeboden aan de Raad van Ministers	Q2 2026
Financiële verantwoording aan het ministerie van OWCS is versterkt.	Financiële verantwoording aan het ministerie van OWCS van door overheid bekostigde schoolbesturen, onderwijsstichtingen en overige onderwijsinstellingen zal na implementatie van de nieuwe bekostigingsmethodiek (inclusief de bekostigingsmodule in het sturingsinformatiesysteem CLOA) zijn versterkt.	Vastgestelde actieplannen voor prioriteiten Curaçao – bekostigingsmethodiek, benchmark salariering en doorontwikkelen sturingsinformatiesysteem CLOA. 	Het plan van aanpak Nieuwe Bekostigingsmethodiek is door de Raad van Ministers vastgesteld. Het plan van aanpak Functiehuis en salarisstructuur is in de laatste fase. Een aantal nadere specificaties voor het plan van aanpak Doorontwikkelen sturingsinformatiesysteem CLOA is inmiddels ontvangen en wordt doorgegenomen. Deze laatste twee plannen zijn daardoor nog niet vastgesteld.	Q2 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum	
		Nieuwe bekostigingsmethodiek geïmplementeerd.	↗	Loopt op schema. Het plan van aanpak is in februari vastgesteld door de Raad van ministers, het project gaat van start.	Q2 2026
		Nieuw functieboek en salarisstructuur geïmplementeerd.	↗	Het plan van aanpak wordt ter vaststelling aangeboden aan de Raad van Ministers	Q2 2026
Basiskwaliteit gedefinieerd, normen vastgesteld en er wordt op gehandhaafd.	↗ De resultaten en aanbevelingen volgend uit het nader onderzoek Basiskwaliteit in het onderwijs zijn in januari 2025 gepresenteerd aan stakeholders. De aanbevelingen zijn na appreciatie van de Minister in het programma MdE opgenomen. Verschillende projecten heeft Curacao al opgestart	Aanbevelingen van onderzoeken Kansengelijkheid en Basiskwaliteit geapprecieerd en (waar overgenomen) opgenomen in het Programma Mehorashon di Ensenansa en geïmplementeerd.	↗	Het Rapport verbetering kansengelijkheid geeft 10 aanbevelingen en het Rapport Basiskwaliteit geeft 18 aanbevelingen. De aanbevelingen zijn opgenomen in het Programma Mehorashon di Enseñansa en worden gezien als belangrijke prioriteiten voor 2025. Hierbij kan gedacht worden aan ondermeer professionalisering docenten, experiment huiswerkvrije school / onderwijstijdverlenging, verbetering van het curriculum, afstudeerstreams in Nederlands, Engels, Papiamentu (en eventueel Spaans) als instructietaal.	Q1 2026
		Vastgestelde actieplannen voor prioriteiten Curaçao – bekostigingsmethodiek, benchmark salariering en doorontwikkelen sturingsinformatiesysteem CLOA.	🕒	Het plan van aanpak Nieuwe Bekostigingsmethodiek is door de Raad van Ministers vastgesteld. Het plan van aanpak Functiehuis en salarisstructuur is in de laatste fase. Een aantal nadere specificaties voor het plan van aanpak Doorontwikkelen sturingsinformatiesysteem CLOA is inmiddels ontvangen en wordt doorgenomen. Deze laatste twee plannen zijn daardoor nog niet vastgesteld.	Q2 2025
		Nieuw functieboek en salarisstructuur geïmplementeerd.	↗	Het plan van aanpak wordt ter vaststelling aangeboden aan de Raad van Ministers	Q2 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Binnen elke Voortgezet Onderwijs-school is visie en uitvoering op loopbaan- en talentontwikkeling voor Caribische jongeren.	Dit resultaat wordt binnen in het Vierlandenoverleg geadresseerd.	-	-
Er is een onderwijsnetwerk (ook Koninkrijksbreed) waarin schoolleiders, schoolbesturen en schooldecanen kennis en expertise uitwisselen.	Dit resultaat wordt binnen in het Vierlandenoverleg geadresseerd.	-	-
Er zijn opleidingsrichtingen die leerlingen opleiden tot benodigde beroepen.	Dit resultaat wordt binnen in het Vierlandenoverleg geadresseerd.	-	-

Thema

OVERIGE MAATREGELEN

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Er wordt een integrale doorlichting van het stelsel van toezicht (wet- en regelgeving, toezichtbeleid) op de financiële markten uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.	...	-	-
Er vindt modernisering plaats van bekende tekortkomingen in wet- en regelgeving, in ieder geval invoering Depositogarantiestelsel DGS en modernisering resolutieraamwerk). Overzicht van welke wetgeving zou moeten worden aangepast, vervolgens aanpassing, besluitvorming en implementatie van de wetgeving.	...	-	-

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
De governance van de CBCS wordt versterkt, conform internationale best practices waaronder door het scheiden van verschillende taken binnen de CBCS.	... Als onderdeel van de afspraken in het kader van de Ennia-resolutie (i.c. het Hoofdpijnenakkoord d.d. 15 december 2023 en de daarop betrekking hebbende moties van de Staten), zijn en worden door de CBCS de nodige hervormingen doorgevoerd ter versterking van het toezicht op de financiële sector, zoveel mogelijk rekening houdend met IMF adviezen. De kwaliteit van de doorgevoerde hervormingen in het toezicht en regelgevend kader worden in 2026 geëvalueerd via een Financial Sector Assessment Program (FSAP), die op verzoek van de CBCS wordt uitgevoerd. Gezien de zelfstandige positie van centrale banken van Aruba, Curaçao en Sint Maarten, wordt er in het kader van het Landspakket curacao uitgegaan van de evaluatie door het IMF	- Als onderdeel van de afspraken in het kader van de Ennia-resolutie (i.c. het Hoofdpijnenakkoord d.d. 15 december 2023 en de daarop betrekking hebbende moties van de Staten), zijn en worden door de CBCS de nodige hervormingen doorgevoerd ter versterking van het toezicht op de financiële sector, zoveel mogelijk rekening houdend met IMF adviezen. De kwaliteit van de doorgevoerde hervormingen in het toezicht en regelgevend kader worden in 2026 geëvalueerd via een Financial Sector Assessment Program (FSAP), die op verzoek van de CBCS wordt uitgevoerd. Gezien de zelfstandige positie van centrale banken van Aruba, Curaçao en Sint Maarten, wordt er in het kader van het Landspakket curacao uitgegaan van de evaluatie door het IMF.	-
Duurzaam verankerd Sociaal Vormingstraject met voldoende stageplaatsen.	↗ Loopt op schema.	Vastgesteld plan van aanpak voor Leerwerktraject voor 2025 en 2026. ↗ De laatste versie van het nieuwe plan van aanpak is gedeeld voor akkoord. De verwachting is dat dit op korte termijn zal worden vastgesteld. Tot die tijd geschiedt de uitvoering op basis van een tussentijds plan van aanpak. In de nieuwe aanpak is meer ruimte voor de behoeften van de jongeren en de groepsgrootte.	Q3 2025
Moderne rechtspositie en voldoende doorstroombmogelijkheden voor Caribische militairen door een vastgestelde gemoderniseerde rechtspositieregeling, inclusief wettelijke inkadering en doorstroombmogelijkheden.	↗ Loopt op schema.	Vastgestelde gemoderniseerde rechtspositieregeling, inclusief wettelijke inkadering en doorstroombmogelijkheden. ↗ In nauwe samenwerking tussen de projectleider en afgevaardigden van Curaçao zijn conceptteksten voor een landsverordening en een landsbesluit ten behoeve van de rechtspositie van de Curaçaose militie tot stand gebracht. De conceptteksten worden samen met toelichtende teksten op korte termijn aangeboden voor een wetgevingstoets en parlementaire behandeling.	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Effectief beheer en toezicht op het functioneren van het Criminaliteitsfonds door herziene en vastgestelde handboeken en een aangepaste Landsverordening Criminaliteitsbestrijdingsfonds.	Door wijzigingen in de personele bezetting staat de realisatie van de afspraken onder druk. Hierdoor zijn het Handboek en het Beleidsplan 2025 nog niet afgerond. De focus ligt nu op de werving van de nieuwe medewerkers.	Herziene en vastgestelde handboeken. Het herziende Handboek is al eerder op onderdelen aangepast doch nog niet goedgekeurd. De verkorte procedure aanvraag door Uitvoeringsorganisaties als verzoekende organisatie voor (mede)financiering via het CF is eind januari 2025 aan de Uitvoeringsorganisaties bekend gemaakt. Deze verkorte procedure zal in het nieuwe Handboek opgenomen worden.	Q2 2025
		Aangepaste Landsverordening Criminaliteits Nog niet gestart.	-
Optimale bescherming persoonsgegevens binnen het Koninkrijk door het opstellen van een concept-wetsontwerp dat gereed is voor behandeling conform de wetgevingsprocedure en duidelijkheid over het bijstandsverzoek van de landen van 14 december 2022.	Gezien de reikwijdte van het harmoniseren van de bescherming van persoonsgegevens heeft de Raad van Ministers van Curaçao een interministeriële commissie en werkgroep ingesteld waarin de werkzaamheden worden voorbereid en gemonitord, waardoor de minister van Justitie geen mandaat (meer) heeft om hierover in het JVO besluiten te nemen. In het volgende JVO wordt besproken hoe met het besluit van de Curaçaose Raad van Ministers wordt omgegaan.	Opgesteld concept-wetsontwerp dat gereed is voor behandeling conform de wetgevingsprocedure. Hoofdstuk 4 van het wetsontwerp is in concept gereed, maar nog niet gedeeld of aangeboden aan het JVO. Er is gestart met het samenvoegen van de afzonderlijke hoofdstukken tot één concept-wetstekst.	Q4 2025
		Duidelijkheid over het bijstandsverzoek van de landen van 14 december 2022. De procedure voor de werving en aanstelling van een coördinator en wetgevingsjurist is vertraagd, net als het opstellen van een verkort plan van aanpak voor een bijdrage van TWO.	Q4 2024
Inzicht in realistische operationele uitvoeringscapaciteit voor meest vitale sectoren van de rechtsstaat door het opstellen van een instroomplanning en instroomopgave voor het OM.	De afronding van het meerjarig instroomplan voor het OM is in afwachting van de vaststelling van het functieboek van het OM. De werving voor kritische functies die na 1 januari 2023 vacant zijn geworden, loopt.	Opgesteld meerjarig instroomplan voor het OM. Meerjarig instroomplan voor het OM is in afwachting van de vaststelling van het functieboek van het OM. Het OM werft voor kritische functies voor personeelsleden die de dienst na 1 januari 2023 hebben verlaten op grond van een RvM-besluit van 20 december 2023.	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
Aanbod van onlinekansspelen vanuit Curaçao is gereguleerd en de aanbieders betalen de verschuldigde belastingen en licentievergoedingen.	⌚ De LOK is op 24 december 2024 gepubliceerd en in werking getreden. De definitieve vaststelling van processen, procedures, modellen en beleidsregels moet nog geschieden. De modelvergunningen voor de Curacao gaming authority zijn in concept met TWO gedeeld voor advies. Het opstellen van het inrichtingsplan voor de nieuwe organisatie door de toezichthouder is vertraagd. Start implementatie nu voorzien in Q1 2025.	Effectief functionerende toezichthouder.	⌚ Om de nieuwe organisatiestructuur effectief te implementeren, heeft de Curacao Gaming Authority gekozen voor een tijdspad dat in Q2 2025 gereed zal zijn. Dit biedt de gelegenheid om de conceptstructuur en het functiehuis intern grondig te beoordelen, zodat de CGA weloverwogen beslissingen kan nemen. De werving en selectie van werknemers ter versterking van de toezichthouder (CGA) is reeds van start gegaan in Q1 2025.	Q2 2025
		Gepubliceerde Landsverordening op de Kansspelen.	✓ De LOK is op 17 december 2024 door de Staten geaccordeerd. Op 24 december 2024 is de LOK gepubliceerd en in werking getreden. De adviezen van TWO op de concept verordening zijn deels overgenomen. Dit deelproduct is afgerond en komt in de volgende UA/UR niet meer terug.	Q1 2025
		Vastgestelde en ingevoerde processen, procedures, modellen en beleidsregels.	⌚ Vergunningsverleningsproces onder de LOK wordt momenteel bewerkt. Zodra de eindversie van het vergunning-verleningsproces onder de LOK gereed is, zal deze worden gedeeld met de TWO voor advies. De modelvergunningen onder de LOK zijn gedeeld met de TWO voor advies. Zodra de eindversies van de beleidsregels onder de LOK gereed zijn zullen deze worden gedeeld met de TWO voor advies.	Q1 2025